

Erkek Çocuklarda Spor Branşı Tercihinden Bir Kesit: Futbol Fenomeni

A Section From The Sports Choice Of Boys: Football Phenomenon

Simge ASLAN¹, Ekrem Levent İLHAN²

Gazi Üniversitesi, Spor Bilimleri Fakültesi Orcid ID: 0009-0002-2398-0745
e-posta: simge.aslan@gazi.edu.tr

Gazi Üniversitesi, Spor Bilimleri Fakültesi Orcid ID: 0000-0002-1117-2700
e-posta: leventilhan@gazi.edu.tr

Araştırma Makalesi / Research Article

Gönderi Tarihi / Received : 25.03.2025

Kabul Tarihi / Accepted :05.06.2025

Online Yayın Tarihi / Published : 30.06.2025

<https://doi.org/10.71243/dksbd.1665583>

Öz

Bu araştırmanın amacı, çocuklarının futbola yöneliminde etkisi olan ebeveynlerin bu noktada, belirleyici ve destekleyici rollerinin nasıl olduğu ve gelecek beklentilerinin öz değerlendirmeleri ile betimlemektir. Araştırmanın çalışma grubunu Ankaragücü ve Gençlerbirliği spor kulüpleri alt yapısında oynayan 12-14 yaş aralığındaki erkek çocuklarının ebeveynleri oluşturmaktadır. Araştırmaya 13 baba, 3 anne olmak üzere toplam 16 ebeveyn katılmıştır. Araştırmada nitel araştırma yöntemi kullanılmış ve fenomenolojik desen tercih edilmiştir. Veri toplama aracı olarak yarı yapılandırılmış görüşme tekniği kullanılmıştır. Veriler betimsel ve içerik analiz tekniği kullanılarak analiz edilmiştir. Araştırmada çok boyutlu bir yönelme, yöneltme ve eğilim yelpazesi ortaya çıkmıştır. Çocuklardan kaynaklı yönelim faktörlerinin, ebeveyn yönlendirme faktörlerine göre daha baskın bir görünümde olduğu belirlenmiştir. Çocukların futbola yöneliminde ilgi, istek, futbol sevgisi faktörlerinin ön planda olduğu görülmüştür. Bazı ebeveynler: futbol ile ilgili geçmiş deneyimlerinin ve ilgilerinin olmasının, çocuklarını futbola yönlendirme noktasında bir etki oluşturduğunu belirtmişlerdir. Ebeveynler futbol branşının çocukları üzerinde oluşturabileceği bazı gelişim boyutlarına değinerek; özellikle sağlık daha sonrasında kariyer, finansal, sosyal ve kişisel gelişim açısından da bu spora yönlendirdiklerini belirtmişlerdir. Ebeveynler, çocuklarının futbola katılımlarında ve sürdürmelerinde gereken desteği sunduklarını belirtmişlerdir. Araştırma bulguları, ebeveynlerin çocuklarının futbol kariyerine yönelik en belirgin beklentilerinin ise futbolun popüleritesi ve maddi kazanç sağlama üzerine olduğunu ortaya koymaktadır.

Anahtar kelimeler: Futbol, ebeveyn görüşleri, spora yönlendirme, çocuklar

Abstract

The aim of this research is to describe the self-evaluation of the parents who have an influence on their children's orientation towards football, what their decisive and supportive roles are at this point, and their future expectations. The study group of the research consists of the parents of boys aged 12-14 who play in the infrastructure of Ankaragucu and Gençlerbirliği sports clubs. A total of 16 parents, 13 fathers and 3 mothers, participated in the research. In the research, a qualitative research method was used, and a phenomenological design was preferred. Semi-structured interview technique was used as a data collection tool. The data were analyzed using descriptive and content analysis techniques. It has been determined that children's own orientation factors are more dominant than parental orientation factors. It has been observed that the factors of interest, desire and love for football are at the forefront in children's orientation towards football.. Some parents stated that their past experience and interest in football had an impact on directing their children to football. Parents Mentioning some of the developmental dimensions that the football branch can create on their children; They stated that they were directed to this sport especially in terms of health and later career, financial, social and personal development. Parents stated that they provide the necessary support for their children's participation and maintenance in football. Research findings reveal that parents' most prominent expectations for their children's football career are about the popularity of football and financial gain.

Key words: Football, parents' opinions, directing towards sports, children

Giriş

Simon Kuper 1994'te "Futbol Asla Sadece Futbol Değildir" isimli kitabıyla, "William Hill Yılın Spor Kitabı Ödülü"nü kazanmıştır. Bu slogan kitap başlığı paralelinde futbolun asla sadece futbol olmadığı aslında tüm yönleriyle açık ortadadır. Nitekim bir spor branşının ön planda olması o spor branşına katılım başta olmak üzere pek çok boyuta sahiptir.

Futbol tüm dünyada en popüler spor dalı olarak bilinmektedir. Ülkelerde sosyo-ekonomik durumu ayırt etmeksizin tüm kitlelerin takip ettiği bir olgu olan futbol, endüstri halini almış ciddi bir istihdam alanına sahiptir (Öntürk ve ark., 2019).

Ülkemizde de futbol popüler ve en sevilen sporların başında gelmektedir. Bunda kitle iletişim araçlarındaki spor yayınlarının futbol ağırlıklı olmasının yanında, bu yayınlar nedeniyle özdeşleşme objeleri yaratılmasının katkısı vardır. Aynı zamanda futbolun popülerliği ve yüksek maddi getirisi, ailelerin çocuklarını bu branşa yönlendirmesinde rol oynayarak engel olmadıklarını da görmekteyiz. Çünkü "aile, çocukluk, ergenlik ve hatta gençlik yıllarında, kişi üzerinde en etkili çevredir". İnsanlar tarafından büyük bir güç sembolü haline gelen futbolun kuvvetli sosyo-ekonomik yelpazesi geniş kitleler tarafından fark edilmekte ve ilgi görmektedir. Bu farkındalığa sahip aileler için futbol, çocukları adına öncelikli tercihi haline gelmektedir. Zaten kendileriyle bağ kurmasında aracı olan futbol branşını seçmeye istekli olan çocuklar, ailelerinden almış oldukları destekle birlikte futbola yönelim göstermektedirler (Kılıcıgil, 1998).

Özellikle yoğun seyirci kitlesi, aldığı yüksek kazançlar ve popülaritesi bu spora yönelmek için geçerli sebeplerden birkaçı olarak görülebilmektedir. Başarılarıyla medyada ve halk arasında adını sıkça duyduğumuz futbolcular bir çok kişiye ilham kaynağı olmuştur.

Futbol insanlar için bir oyun olmanın ötesinde eğlence, iktidar, güç, üzüntü, sevinç, ulusal onur ve hepsinden de öte kendi kimliklerini, kendilerini bulabildikleri bir dünyanın anahtarını sunmaktadır. Futbol insanların bir kimlik oluşturma yanında, farklı sosyal kimliklerin karşılaşmasına ve birbirlerinden etkilenmesine de katkı sağlamaktadır (Talmiciler, 2008).

Çocukların ve gençlerin spora yönelmesinde en temel faktörler aile ve sosyal çevredir (İlhan, 2009). Bu nedenle spora yönelimin ve bu yolda devam edebilmenin belki de en temel dinamiği bireyin içinde bulunduğu ailenin farkındalığıdır. Aileler, çocukların becerilerini geliştirme, sağlığına destek olma, kendi kendini yönetme, sorumluluk sahibi olma ve yaşamda özerk davranışlar sergileyebilme beklentisiyle çocuklarını değişik etkinliklere yönlendirmektedirler (Cemalcılar, 2010).

Ailenin yapısı, statüsü, sahip olduğu kültürel birikim çocuklarının katıldığı bütün kültürel faaliyetleri etkilemektedir. Dolayısıyla, önemli bir kültürel pratik olan sporda da ailenin etkilerini görmek mümkündür (Wheeler, 2011). Ailelerin bakış açısından organize edilmiş sporların; güvenli olmadığına inandıkları cadde ve sokaklardan çocuğu alarak; daha güvenli bir ortam sağlama, toplumsal değerleri öğrenme-öğretme, hoşlanılabilecek bir aktivite içerisinde kişiliklerini geliştirme ve çocukların kilo kaybında etkili olduğundan, sağlık, ruhsal ve sosyal kazanımlar beklemektedirler (Coakley, 2006). Ancak, ailelerin sosyo-ekonomik düzeyi, yaşam tarzları ve inanışları çocuğun katılacağı aktiviteleri belirlemede ve beklentileri zenginleştirmede etken rol oynamaktadır. Günümüzde ailenin sahip olduğu bilinç ve farkındalığın çocuklar üzerindeki etkisi bilinmektedir. Bu bağlamda, ailenin spora katılıma verdiği önemi, amacı, beklentileri gibi bütün unsurlar, ailenin sahip olduğu farkındalıkla ortaya çıkmakta ve çocuğa da doğrudan yansımaktadır (Dever, 2015).

Spor, takım çalışmalarında karşılıklı dayanışmayı sağlamanın ve toplumda aidiyet duygusu kazanmanın yolu ve en kolay sosyalleşme aracı olmuştur (Yıldız ve Çetin, 2020). Takım sporları, çocuklara beraber aynı hedef doğrultusunda çalışmayı; birlikte kazanmayı ve kaybetmeyi, işbirliği

içerisinde hareket etmeyi kazandırır. Bu sebeple spor, sosyal becerilerin geliştirilmesinde önemli rol oynarken bireyin kişisel gelişimini de destekleyerek psiko-sosyal gelişimine de katkı sağlamaktadır.

Ayrıca sağlıklı bir yaşamın temel taşlarını oluşturan spor, bireylerin istenilen sağlık düzeyine ulaştırmaya yardımcı olarak fiziksel gelişimini de desteklediği bilinmektedir. Bunun bilincinde olan aileler, çocuklarının fiziksel gelişimi açısından da bir spor branşına yönlendirme arzusunu taşımaktadır. Çocuğun gelişiminde, sosyalleşmesinde, karakter ve davranış biçimlerinin oluşmasında önemli bir rol oynayan ailenin, çocuğun spor dünyasını keşfetmesini sağlayacak olan ilk biriminde olduğu söylenilebilir.

Bu nedenle sporcu ebeveynlerinin futbola yönelik görüşleri, sporcuların bu branşa katılımında önemli bir konudur. Bu araştırmanın çıkış noktası ise ülkemizde en çok konuşulan ve özellikle erkek çocuklarının oldukça ilgi duydukları futbola yönelim nedenlerini sporcu-çocukların ebeveynlerinin görüş ve değerlendirmeleri doğrultusunda ele almaktır. Dolayısıyla bu araştırmanın en temel amacı çocuklarının futbola yöneliminde bizzat kendi etkisi olan ebeveynlerin bu noktada, belirleyici ve destekleyici, rollerinin nasıl olduğu ve gelecek beklentilerinin öz değerlendirmeleri ile betimlemektir.

YÖNTEM

Araştırma modeli

Bu çalışma da nitel araştırma yöntemi kullanılmış ve fenomenolojik desen tercih edilmiştir. Nitel araştırma, insanların deneyimledikleri bireysel ve toplumsal olay ve olguların temel niteliklerini açıklamak için, araştırmacının doğal ortamlarında insanları gözlemesi, olay ve olguların oluşum süreçlerini incelemesi için yürüttüğü açıklayıcı ve yorumlayıcı bir sürecin ifadesidir (Mertens, 2014). Fenomenolojik desen genellikle deneyimler ve algıların ne ifade ettiğini, nasıl oluştuğunu ve bu algıların neden oluştuğunu anlamak için kullanılır (Chigbu, 2019). İlk aşamada bir sorun/bir problem belirlenerek ilk aşamada bir temel araştırma sorusu ve üç araştırma alt sorusu belirginleşmiştir. Literatüre göre nitel araştırmalarda ilk aşama, tercih edilen bir konu çerçevesinde araştırma sorusunun üretilmesidir ve bu araştırma sorusu alt-sorularla geliştirilebilir (Creswell, 2019: 97). Nitel çalışmalarda “neden” soru kalıbı kullanılmakla birlikte “nasıl”, “ne” ve “hangi” soru kalıpları daha çok tercih edilmektedir (Maxwell, 2018).

Araştırma grubu

Araştırmada çoklu ölçüt sıralaması yapılmış olup, amaçlar ve hedeflerin gerçekleşebilme potansiyeli göz önüne alınarak çalışma grubunu, çocukları 12-14 yaş aralığında olan, Ankara’da faaliyetlerini sürdüren Ankaragücü ve Gençlerbirliği spor kulüplerinin alt yapılarında en az iki yıldır lisanslı olarak futbol oynayan çocukların ebeveynlerinden oluşturulmuştur. Nitekim ilgili spor kulüpleri alt yapı faaliyetlerine önem veren ve şehrin en köklü kulüpleridir. Gönüllülük esasıyla araştırmaya katılmayı kabul ederek etik onam formunu onaylayan ölçüt örneklem yaklaşımıyla ve kolay ulaşılabilirlik ilkesiyle ilgili alt yapı sorumluları ve antrenörlerin rehberliğinde belirlenen her kulüpten sekiz ve toplamda on altı ebeveyn dahil edilmiştir. Ebeveynlerin anne ya da baba oluşu göz ardı edilerek, istekli veli araştırmaya dahil edilmiştir.

Tablo 1. Çocukları Futbol Branşına Katılan Ebeveynlerin Kişisel Bilgileri

Kategori	Kod	f
Cinsiyet	Erkek	13
	Kadın	3

Veri toplama araçları

Ebeveynlerin çocuklarını futbol branşına yönlendirmeye yönelik görüşlerinin belirlenmesi amacıyla yarı yapılandırılmış görüşme tekniği kullanılmıştır. Temel amacı özel bilgi toplamak olan görüşmede, araştırmacı görüşmecinin aklında bulunan şeyleri öğrenmek ister (Patton, 2014). Bu amaçla katılımcıların belirli bir konu ile ilgili düşüncelerini özgürce ifade etmelerine fırsat sunan yarı yapılandırılmış görüşme tekniği çalışmanın veri toplama tekniği olarak kullanılmıştır (Bogdan ve Biklen, 2003). Bu veri toplama tekniğinde, araştırmacılar soruları önceden hazırlamakta, ancak verilen cevaplara göre sonradan eklemeler ya da değişiklikler yapılabilmektedir (Ekiz, 2009; Özgüven, 2004). Araştırmacılar tarafından futbol branşını yapan çocukların ebeveynleri için altı soru hazırlanmıştır. Genel itibarıyla sorular; ebeveynlerin çocuklarını futbol branşına yönlendirme motivasyonlarına, destekleyici rollerinin değerlendirilmesine ve gelecek beklentilerinin anlaşılmasına yöneliktir. Tablo 2’de görüşme formunda yer alan sorular bulunmaktadır.

Tablo 2. Yarı Yapılandırılmış Görüşme Soruları

Sorular
1. Çocuğunuzu futbol branşına yönlendirmenizde sizi etkileyen unsurlar nelerdir?
2. Futbola olan kişisel ilginiz veya geçmiş deneyimleriniz nelerdir? Bu deneyimlerin çocuğunuzu bu spora yönlendirmeniz açısından etkili olduğunu düşünüyor musunuz?
3. Maçlarına ve antrenmanlarına katılıyor musunuz? Bu süreçte nasıl bir rol oynuyorsunuz? Katılmama sebebiniz varsa, bunu nasıl açıklarsınız?
4. Futbol branşını yapan sporcu çocuğunuza hangi tür destekler sağladınız ve sağlamaya devam ediyorsunuz?
5. Çocuğunuzun futboldaki başarılarına ve başarısızlıklarına nasıl tepkiler veriyorsunuz?
6. Çocuğunuzun gelecek beklentilerinizde futbol sayesinde elde edebileceği avantajların ve fırsatların neler olduğunu düşünüyorsunuz?

Soruların oluşturulmasına yönelik literatür taraması yapılarak, araştırmanın amacına hizmet edeceği düşünülen görüşme soruları, alan uzmanlarının görüşleri doğrultusunda gelen dönüt ve düzeltmeler neticesinde görüşme formuna nihai şekli verilmiştir. Görüşme öncesinde katılımcılara çalışmanın amacı detaylıca açıklanmış ve “Bilgilendirilmiş Gönüllü Onay Formu” doldurmaları istenmiştir. Ses kaydı alınacağı bilgisi verilmiş, onayları doğrultusunda telefon görüşmeleri kaydedilmiştir. Kayıtların yalnızca araştırmacılar tarafından dinleneceği, çocukları ve kendilerine ait olan kişisel bilgilerinin araştırmada gizli tutulacağı ve istediği zaman görüşmeye ara verebileceği ya da sonlandırabileceği bildirilmiştir. Tüm görüşmeler, katılımcıların uygun gördüğü zamanlarda gerçekleştirilmiş olup, sorular birinci araştırmacı tarafından yöneltmiştir.

Araştırma yayın etiği

Bu araştırma, Gazi Üniversitesi Etik Komisyonu’ nun 16.04.2024 tarih E-77082166-604.01-934302 sayılı izni doğrultusunda etik açıdan bir sakınca bulunmadığına dair onay alınarak başlatılmıştır.

Destekleyen kuruluş

Bu araştırma, TÜBİTAK 2209-A Üniversite Öğrencileri Araştırma Projeleri Destekleme Programı kapsamında desteklenmiştir. (Proje No: 1919B012337871).

Verilerin analizi

Veriler betimsel ve içerik analiz tekniği kullanılarak analiz edilmiştir. Betimsel analiz tekniğinde veriler araştırma sorularının ortaya koyduğu temalara göre düzenlenebileceği gibi, görüşmede yer alan sorular dikkate alınarak da sunulabilmektedir. Literatüre bakıldığında betimsel analizde görüşmeye

katılanların görüşlerini çarpıcı bir biçimde yansıtmak amacıyla doğrudan alıntılara sık sık yer verilir (Yıldırım ve Şimşek, 2011). İçerik analizi, verilerin tanımlanması, kodlanması ve kategorileştirilmesi sürecidir (Patton, 2014). Katılımcılardan elde edilen görüşme kayıtları araştırmacı tarafından yazıya aktarılmıştır. Elde edilen görüşme metni katılımcıların ilave etmek istediği veya düzeltmek istediği bölümler olabilmesi açısından her bir katılımcının onayına sunulmuştur. Katılımcıların onayları alındıktan sonra görüşme metnlerinin analiz aşamasına geçilmiştir. Veriler analiz edilmeden önce görüşme ses kayıtları yazına aktararak dokümanlar araştırmacı tarafından tekrar tekrar gözden geçirilerek okunmuş ve kodlar yazılarak kod listesi oluşturulmuştur. Çünkü nitel çözümlemede veri içeriklerini keşfetmeye yönelik çözümleme için kodlama ilk ve asli işlem olarak değerlendirilmektedir (Punch, 2005). Kişi isimleri gizli tutularak katılımcılara harf ve numara verilmiş A1 den A16' ya kadar kodlanmıştır. Daha sonra kodlar ortak özelliklerine göre bir araya getirilerek kategorilere ulaştırılmış ve analiz işlemi tamamlanmıştır.

Geçerlik ve Güvenirlik

Nitel çalışmada geçerlik ve güvenirliliğin sağlanması çalışmanın niteliği açısından önem taşımaktadır. Geçerlik sağlanması noktasında, “toplanan verilerin ayrıntılı olarak rapor edilmesi ve çalışmacının sonuçlara nasıl ulaştığının açıklamasına önem gösterilmesi gerekmektedir (Yıldırım ve Şimşek, 2011). Araştırmanın geçerlik ve güvenirlik durumunun artırılması yönünden bazı süreçler izlenmiştir. İç geçerliği sağlamak için, araştırmanın bulgularına herhangi bir yorum katmadan ilerlenilerek görüşmeler sırasında her bir soruya verilen yanıtlar teyit edilmiştir ve yanlış anlaşılmalarda düzeltilmiştir. Ayrıca, çalışmada kullanılmak üzere araştırmacı tarafından hazırlanan görüşme formu için uygulama öncesinde uzman görüşlerine başvurulmuştur. Hazırlanan görüşme formu ile ilgili olarak beden eğitimi ve spor alanında öğretim üyesi (geçmişte ya da güncel olarak farklı futbol kulüplerinin alt yapılarında çalışma ve sporda psikososyal alanlarda çalışmaları olan) üç uzman ve ayrıca Türkçe eğitimi alanında bir uzmanın üzere toplam dört uzman görüşüne sunulmuştur. Araştırmanın anlaşılabilirliği önemli bir kriter olduğundan bu bağlamda araştırmacı uzman görüşleriyle aynı doğrultuda ilerlemeye çalışarak sorularını net ve anlaşılabilir kılmak amacıyla sorularını detaylı bir şekilde tekrar gözden geçirmiş ve gelen dönütler doğrultusunda gerekli düzenlemeler yapılmıştır. Araştırmadaki bu yaklaşım, araştırmanın iç güvenirliliğini güçlendirmektedir. Tutarlılığı için veriler, iki araştırmacı tarafından bağımsız olarak incelenmiş ve kodlama yapılmıştır. Kodlar üzerinden kategoriler oluşturulurken, araştırmacılar arasında görüş birliğine varılmıştır. Çalışmanın dış güvenirliliğini artırmak amacıyla, araştırma modeli, araştırma grubu, veri toplama yöntemleri, verilerin toplanışı, analizi ve bulguların düzenlenişi detaylıca açıklanmış; araştırmacılar, sonuç ve bulguların tutarlılığını birlikte değerlendirerek fikir birliğine varmışlardır.

BULGULAR

Araştırmanın bu bölümünde, araştırma grubunda yer alan Ankaragücü ve Gençlerbirliği spor kulüplerinde futbol oynayan çocukların ebeveynlerinin futbol branşına yönlendirme motivasyonlarına, destekleyici rollerinin değerlendirilmesine ve gelecek beklentilerinin anlaşılmasına ilişkin görüşlerini tespit etmek amacıyla yarı yapılandırılmış görüşme sorularından elde edilen veriler analiz edilerek, ortaya çıkan bulgulara yer verilmiştir.

Araştırmaya katılan ebeveynlere “Çocuğunuzu futbol branşına yönlendirmenizde sizi etkileyen unsurlar nelerdir? ” sorusu yöneltmiştir. Çocukları futbol oynayan ebeveynlerin görüşleri doğrultusunda toplanan verilerin analiz edilmesiyle ulaşılan kategoriler, kodlar, katılımcılar ve ilgili kodların tekrarlanma sıklığını ifade eden frekans değerleri Tablo 1.'de verilmiştir.

Tablo 3. Ebeveynlerin Çocuklarını Futbol Branşına Yönlendirme Motivasyonları

Kategori	Kodlar	Katılımcılar	f
Çocuk Kaynaklı Nedenler	Kendi isteği	A1,A2,A3,A4,A5,A6,A7,A8,A9,A11,A12,A13,A14,A16	14
	Kendi yeteneğinin olması	A2,A4,A8,A9,A10,A16	6
	Futbol âşığı	A1,A8	2
	Sürekli top oynaması	A3	1
Sağlık Boyutu	Sağlıklı yaşam	A4,A5,A9	3
	Kötü alışkanlıklardan uzak tutma	A4,A10	2
Aile Kaynaklı Nedenler	Bireysel sevgi	A8,A15,A16	3
	Ailevi futbol sevgisi	A1	1
Serbest Zamanı Değerlendirme	Sporun içinde bulunma	A10,A14,A15	3
	Hobi amaçlı	A10	1
Kariyer Boyutu	Meslek görülmesi	A2,A12	2
	İtibar	A2	1
Finansal Boyutu	Maddi getirisinin fazla olması	A2	1
	Ekonomik rahatlık	A13	1
Sosyal Boyutu	Sporcu çevresine sahip olmak	A5	1
	Düzenli arkadaşlıklar kurmak	A5	1

Tablo 3' e göre çocukların futbol branşına yönlendirme nedenlerine ait 7 kategori bulunmaktadır. Bunlar: “Çocuk Kaynaklı Nedenler”, “Sağlık Boyutu”, “Aile Kaynaklı Nedenler”, “Serbest Zamanı Değerlendirme”, “Kariyer Boyutu”, “Finansal Boyutu”, “Sosyal Boyutu” başlıklarıyla ortaya konulmuştur.

Tablo 3' de yer alan frekans değerleri incelendiğinde, ebeveynlerin futbol branşına yönlendirme motivasyonlarına yönelik en fazla görüş bildirdikleri kategorinin “çocuk kaynaklı nedenler f(23)” olduğu görülmektedir. Çocukları futbol branşını yapan ebeveynlerin görüşleri kategoriler doğrultusunda ayrı ayrı incelenmiş ve kodlara ilişkin katılımcı görüşlerine ait ifadeler doğrudan alıntılar ile birlikte sunulmuştur.

Çocuk Kaynaklı Nedenler

Çocukları futbol branşını yapan ebeveynlerin çocuk talebi kategorisine ilişkin görüşleri “kendi isteği” f(14), “kendi yeteneğinin olması” f(6), “futbol âşığı” f(2) ve “sürekli top oynaması” f(1) kodlarında toplanmıştır. Bu kategoriye ilişkin frekansın 23 olduğu tespit edilmiştir. Tablo 3. incelendiğinde özellikle “kendi isteği” kodunun katılımcıların daha çok tercih ettikleri söylenilebilir.

Araştırmaya katılan 16 katılımcının 14'ü çocuğunun kendi isteği kodunu belirten yanıtlarda, ebeveynlerin bu branşa kendilerinin yönlendirmelerinin etkisinden ziyade çocuklarının futbol branşına karşı isteği, ilgisi, hevesi olduğunu belirtmişlerdir.

Katılımcı A1 ebeveynler olarak çocuğunu farklı bir spor dalına vermek istemelerine rağmen çocuğunun futbol sporuna olan ısrarı nedeniyle kendi isteği doğrultusunda futbola yönlendiğini şu sözlerle: “...hani spora vermek istedik. Bir önce basketbola verdim hatta. Hani biraz daha elit, spor diye. Artık basketbol topuna ayağıyla basket atmaya çalışıyordu. Yani ısrarla, kendi tamamen baskısıyla... Dedim ya hani kendi isteğiyle ve baskısıyla. Artık mecbur kaldım, yani yazdırdım artık. Çünkü şey yapıyordu lütfen hani ben basket gitmek istemiyorum, futbola yazdır. Oğlum ısrarla futbola gitmek istedi. Ondan sonra aynen, ısrarla futbola gitmek istedi... Tamamen kendi isteğiyle yönlendi” ifade etmiştir.

Katılımcılardan A16, çocuğunun futbola yönelik hevesi, isteği olduğunu fark etmelerinden sonra onu futbol okuluna yönlendirdiğini şu sözlerle: “...Öncelikle teşvik etmemiz için kendinin ilgi ve alakası çok yoğun oluyor. Biz bir şekilde yönlendirmedik. Önce baktık kendi ilgi ve alakası çok yoğundur spora, futbola özellikle...dışarıda halı sahalarda oynuyordu, normal parkta oynuyordu falan. Böyle bir hevesi, isteği olduğunu gördüm....sonra Gençler Birliği'ne başladı...” ifade etmiştir.

Katılımcılardan A10 antrenörlerinin kararı ve yönlendirmesi doğrultusunda çocuğunun futbola karşı yeteneğinin olduğunu fark edip futbola yönlendirdiğini şu sözlerle: “... Daha sonra basketbol,

futbol yeteneğine göre bir yönlendirme yapacaktık. Danıştığımız hocaları futbola yeteneği olduğunu söylediler. Biz de öyle. Gençler Birliği Futbol Okulu'na vermiştik. 3-4 sene orada kalınca orada yeteneği doğrultusunda seçmeler yapıldı...” ifade etmiştir.

Katılımcılardan A1 ve A8 ise çocuklarının futbola karşı sevgisinin yanı sıra oğlum adeta bir “futbol âşığı” benzetmesini yaparak çocuğunun yoğun futbol sevgisinin etkili olduğunu ifade etme arzusu gütmüşlerdir. A1, futbol âşığı koduna ilişkin görüşünü: “...ondan sonra oğlum olunca o da böyle hani maç seyrettiğimiz dönemlerde Galatasaray'da bu 2008-2009 civarında olduğu dönemde çok seyrediyorduk. Oğlum da Galatasaray böyle şey olduğu taraftarı böyle inceden futbol düşküni oldu. Bu şekilde hani oğlum adeta bir futbol âşığı oldu... Bunların da etkisiyle daha sonra da hani spora vermek istedik...” şeklinde ifade etmiştir. Katılımcılardan A8 ise kendisiyle oğlunun arasında benzerlik kurarak bu koda ilişkin görüşlerini: “ ... Zaten bir futbol âşığı bir insanım. Oğlumun da tabii futbol âşığı olduğunu biliyordum. O yüzden küçük yaşta futbol okuluna verdim ” şeklinde dile getirmiştir.

Sürekli top oynaması koduna ilişkin katılımcılar arasından A3 ise çocuğunun sürekli top oynamasının futbola yönlendirmesinde etkili olduğunu şu ifadeyle dile getirmiştir: “ Bize etkileyen unsurlar sadece 1 yaşından itibaren sürekli top oynuyordu. Kendi isteği doğrultusunda. Sürekli araba alıyordum. Araba oynamıyordu. Kırıyordu. Çarpıp kırıyordu. Hiçbir yerden top almadan çıkamıyordum”.

Sağlık Boyutu

Çocukları futbol branşını yapan ebeveynlerin sağlık boyutu kategorisine ilişkin görüşleri “sağlıklı yaşam” f(3) ve “kötü alışkanlıklardan uzak tutma” f(2) kodları altında toplanmıştır. Bu kategoriye ilişkin frekansın 5 olduğu tespit edilmiştir.

Katılımcı A9 ise sağlıklı yaşam koduna ilişkin cümlelerinde kendi sporculuk geçmişlerine dayanarak, çocuklarının sağlıklı bir yaşantı sürmeleri için futbolu tercih ettiklerini “...zaten biz de geçmişimizde sporculuktan geldiğimiz için sağlıklı bir yaşantı sürmeleri adına yeteneğiyle doğru orantıda ilerleyerek bu branşı tercih ettik ” şeklinde ifade etmiştir. Katılımcılardan A10 ise futbola yönlendirme sebeplerinin para veya statü kazanmaktan ziyade, onların kötü alışkanlıklardan uzak durmalarını sağlamak olduğunu belirtmiştir. Bu durumu: “...Futbola yönlendirmemizde şeyimiz işte hani bir para kazansın işte bir statü kazansın şu bu değil bizim için öncelik eğitim biz hani... kötü alışkanlıklardan uzak dursun olabildiği kadar... bizim yönlendirmemiz o şekilde oldu” şeklinde ifade etmiştir.

Aile Kaynaklı Nedenler

Çocukları futbol branşını yapan ebeveynlerin aile kaynaklı nedenler kategorisine ilişkin görüşleri “bireysel sevgi” f(3), “ailevi futbol sevgisi” f(1) kodlarında toplanmıştır. Bu kategoriye ilişkin frekansın 4 olduğu tespit edilmiştir.

Bireysel sevgi kodunu belirten katılımcılardan A15, kendisinin futbol ile uğraşmasının ve futbola olan sevgisinin çocuğunu futbola yönlendirmesinde asıl etken olduğunu şu cümlelerle: “En büyük şey, benim kendimin futbolla uğraşması ve çok sevmem. En büyük etken bu oldu. Sonrasında kendisi benimle birlikte gittiğim süre boyunca halı sahalara gelmesi... Yani sporu çok seviyorum ben, bir veli olarak çok sevdiğim için...” dile getirmiştir.

Ailecek futbol âşığı olduklarını belirten katılımcı A1 ise branşa yönelik sevgisini ailesinden yola çıkarak ailevi futbol sevgisi koduna ilişkin görüşünü: “Şöyle söyleyeyim size o zaman, biz ailecek hasta bir Galatasaray taraftarıyız. Benim abimin ismi de Metin. Metin Oktay’dan dolayı babam öyle koymuş... Ailecek çok futbol âşığı bir aileydik. Ben de çocukluğumda amatör futbol oynadım. Ondan sonra oğlum olunca o da böyle hani maç seyrettiğimiz dönemlerde Galatasaray'da bu 2008-2009 civarında olduğu

dönemde çok seyrediyorduk. Oğlum da Galatasaray böyle şey olduğu taraftarı böyle inceden futbol düşkünü oldu. Bu şekilde hani bir futbol aşığı oldu. Daha sonra da hani spora vermek istedik...” şeklinde ifade etmiştir.

Serbest Zamanı Değerlendirme

Çocukları futbol branşını yapan ebeveynlerin serbest zamanı değerlendirme kategorisine ilişkin görüşleri “sporun içinde kalsın” f(3) ve “hobi amaçlı” f(1) kodları altında toplanmıştır. Bu kategoriye ilişkin frekansın 4 olduğu tespit edilmiştir.

Sporun içinde bulunma kodunu belirten ebeveynlere ait yanıtlara ilişkin katılımcıların görüşleri aşağıda yer almaktadır.

(A10): “ ... olabildiği kadar sporun içinde olsun diye bizim yönlendirmemiz o şekilde oldu.

(A14): “ Biz çocuğa spor yapmasını istedik sporda bulunmasını ...

(A15): “ ... bir veli olarak çok sevdiğim için onun da sporun içinde kalmasını istedim.

Hobi amaçlı kodunu belirten ebeveyne ait yanıtla ilişkin görüş şu şekildedir:

(A10): “ ...biz hani bir hobi olarak olsun... bizim yönlendirmemiz o şekilde oldu” şeklinde ifade etmiştir.

Kariyer Boyutu

Çocukları futbol branşını yapan ebeveynlerin kariyer boyutu kategorisine ilişkin görüşleri “meslek görülmesi ” f(2) ve “itibar” f(1) kodları altında toplanmıştır. Bu kategoriye ilişkin frekansın 3 olduğu tespit edilmiştir.

Katılımcılardan A12, meslek görülmesi koduna ilişkin yanıtı şu şekildedir: “ Aslında bizi etkileyen unsurlar... Yani en azından şimdilik meslek olarak futbolculuk yapmayı düşünüyor. Bizde kariyer olarak ilerde yapabileceğini ilerletebileceğini düşünüyoruz...”

Katılımcılardan A2, itibar kodlarına yönelik yanıtı ise şu şekildedir: “ ... insanlar gözündeki itibar nedeniyle mantıklı bulduk ve destekledik”.

Finansal Boyutu

Çocukları futbol branşını yapan ebeveynlerin finansal boyutu kategorisine ilişkin görüşleri “maddi getirisinin fazla olması” f(1) ve “ekonomik rahatlık” f(1) kodları altında toplanmıştır. Bu kategoriye ilişkin frekansın 2 olduğu tespit edilmiştir.

Katılımcı A2, çocuğunun futbol branşına yönlendirilmesini, futbolun maddi getirisinin iyi olması nedeniyle mantıklı bulduğunu şu şekilde “ ... getirisinin iyi olması, ... nedeniyle mantıklı bulduk” şeklinde ifade ederken, katılımcı A13 ise ilerde ekonomik anlamda rahat edeceği düşüncesiyle futbol branşına yönlendiğini şu şekilde “... O kendisi normalde sporcuydu zaten. Farklı bir alanda ilgilenen bir sporcuydu. Bir gün kendi kararıyla futbol yapmak istedi. Onu da aslında şöyle düşündü. Kendisi futbolun maddi olarak kendisine daha fazla getiri geçirebileceğine, diğerinden bir spor dalında maddi olarak herhangi bir getirisi olmadığı, aksine aile olarak bizim daha fazla para harcamamızı gerektiren bir spor dalı olduğunu ancak futbola geçiş yaparsak, futbolda yeteneğini sergileyebilirsek ekonomik anlamda rahat edebileceğini düşündü ve kendi tercihiyle futbolu istedi” ifade etmiştir.

Sosyal Boyutu

Çocukları futbol branşını yapan ebeveynlerin sosyal boyutu kategorisine ilişkin görüşleri “sporcu çevresine sahip olmak” f(1) ve “düzgün arkadaşlıklar kurmak” f(1) kodlarında toplanmıştır. Bu kategoriye ilişkin frekansın 2 olduğu tespit edilmiştir. Katılımcılardan sadece A5 bu kategoriye ilişkin yanıtlar vermiş olup sporcu çevresine sahip olmak ve düzgün arkadaşlıklar kurmak kodlarına yönelik

sporun sağladığı sosyal çevrenin önemine dikkat çekerek ifade ettiği yanıt şu şekildedir: “...Öncelikle sporcu olduğu için sporcu çevresine sahip

oluyor. Daha düzgün arkadaşlıklar kuruyor... Bu yüzden yönlendirdik”.

Araştırmaya katılan ebeveynlere, “Futbola olan kişisel ilginiz veya geçmiş deneyimleriniz nelerdir? Bu deneyimlerin çocuğunuzu bu spora yönlendirmeniz açısından etkili olduğunu düşünüyor musunuz?” sorusu yöneltmiştir.

Tablo 4. Ebeveynlerin Çocuklarını Futbol Branşına Yönlendirme Motivasyonları

Kategori	Kodlar	Katılımcılar	f
Ebeveynin Geçmiş Deneyimi	Geçmiş deneyimim var	A1,A2,A4,A5,A7,A8,A9,A10,A11,A12,A14,A15,A16	13
	Geçmiş deneyimim yok	A3,A6,A13	3
Ebeveynin Geçmiş Deneyimi veya İlginin Yönlendirmeye Etkisi	Etkisi olmuştur	A1,A4,A8,A9,A11,A12,A15,A16	8
	Etkisi olmamıştır	A2,A3,A5,A6,A7,A10,A13,A14	8

Tablo 4’ e göre, çocukların futbol branşına yönlendirme motivasyonlarının anlaşılmasına ilişkin tabloya ait 2 kategori bulunmaktadır. Bunlar: “Ebeveynin Geçmiş Deneyimi”, “Ebeveynin Geçmiş Deneyimi veya İlginin Yönlendirmeye Etkisi” başlıklarıyla ortaya konulmuştur.

Tablo 4 incelendiğinde, futbol sporunda ebeveynlerin çoğunluğu geçmiş deneyime sahip olduğunu 16 katılımcının 13’ ünün ifadeleriyle anlaşılmaktadır. Bu, araştırma grubundaki katılımcıların büyük çoğunluğunun futbol branşında deneyim sahibi olduğunu belirtmektedir. Ayrıca ebeveynlerden 8’i geçmiş deneyim veya ilginin çocuklarını futbola yönlendirmede etkili olduğunu belirtirken, diğer 8’i bu faktörün etkili olmadığını söylemiştir.

Geçmiş Deneyimi

Futbola yönelik geçmiş deneyimi olduğunu söyleyen katılımcılardan A1, bu durumu şu cümlelerle: “ Bizim de aynı şekilde. Dedim ya hani aileden gelen, babadan gelen bir şeydi bizim için. Daha sonra da tabii biz de bir taraftan fanatik olarak ondan sonra hani ben de babam da beni aynı şekilde ben de çok isteyerek aynı oğlum gibi ben de bir hani futbolu hani çok isteyerek babama baskı yaparak futbola yazıldım ama tabi amatörle uğraştık...” dile getirmiştir. Katılımcılardan A4; “Ben de oynadım. Zamanında oynadım ben de. Çok oynadım. 15-16 yıl oynadım ben de” şeklinde ifade etmiştir. Katılımcılardan A14 ise bu soruya ilişkin yanıtını: “Fanatik Fenerbahçeliyim. Gençliğimde 17-18 yaşlarımda da 2.lig genç takımında oynadım” şeklinde ifade etmiştir.

Geçmiş deneyiminin olmadığını söyleyen 3 katılımcıda futbola yönelik ilgilerinin olduğunu benzer şekillerde ifade etmişlerdir. Örneğin ebeveynlerden A13: “Geçmişimde yapmadım ama zaten dediğim gibi futbola meraklıyım ve ilgiliyim ben sadece bir takımın taraftarıyım ve iyi bir izleyiciyim aile bireyleriyle birlikte iken”.

Geçmiş Deneyim veya İlginin Yönlendirmeye Etkisi

Geçmiş deneyiminin olduğunu belirten katılımcılara ‘geçmiş deneyiminizin bu spora yönlendirmeniz açısından etkili olduğunu düşünüyor musunuz?’ sorusu, geçmiş deneyimi olmayan katılımcıların hepsi futbol branşına yönelik ilgilerinin olduğunu belirttiklerinden bu nedenle onlara da, ‘futbol branşına yönlendirme kararınızda, kişisel futbol ilginizin etkili olduğunu düşünüyor musunuz?’ sorusu sonda olarak sorulmuştur. Geçmiş deneyimlerinin yöneltmede etkisinin olduğunu söyleyen katılımcılardan bazıları görüşlerini aşağıdaki şekilde ifade etmişlerdir:

(A11): “Vardı evet. Biraz onun da katkısı var açıkçası. Onun da katkısı var olduğunu düşünüyorum.

(A16): “Olmuştur, mutlaka olmuştur”

Bu görüşler A2,A3,A5,A6,A7,A10,A13 ve A14 dışındaki tüm katılımcılar tarafından benzer şekillerde ifade edilmiştir. Ancak, bu katılımcılar ise geçmiş deneyimin veya ilgisinin olmasına rağmen çocuğunu bu spora yönlendirmesi açısından etkili olmadığını açıklamıştır. Örneğin katılımcılardan A2 bu durumu: “...Yok ben çocuklarıma hani direkt şartlı yönlendirme yapmam. Yetenek, ilgi, istek benim için önemlidir. Süreçte onlar istediği için daha çok oldu” şeklinde ifade etmiştir. Katılımcılardan A5 ise gençliğinde yaşadığı sakatlık nedeniyle futbolu bırakmak zorunda kaldığını ve bu deneyimin çocuğunu futbola yönlendirme konusunda isteksizlik yarattığını şu şekilde: “Yok tam tersi, tam tersi. Yani şöyle, ben bir sakatlık yaşayıp bırakmışım genç yaşta ve bu hem hayal kırıklığı yaratıyor hem hayatta hani sadece oraya odaklanıyorsunuz spor yaparken okumayı ikinci plana atıyorsunuz. Bunlar yaşanmasın diye olabildiğince de ben geri plana atmışım. Ama işte diyorum ya bir şekilde genlerle mi geçiyor artık? Yoksa şeylerle mi oluyor? Gerçek diyorum. Siz bir erkek çocuğuna ne hediye alırsınız? Top alırsınız, silah alırsınız. Ben almadım topu. Evdeki topları mı sakladım. Ama çocuk işte bir şekilde oraya evriliyor” ifade etmiştir. Katılımcılardan A7: “Var. O yüzden zaten istemedim de. Şöyle diyeyim. Benim etkim olmamıştır da okuldaki beden eğitimi öğretmeni daha çok etkisi olmuştur diye düşünüyorum” şeklinde ifade etmiştir. Katılımcılardan A10 ise, ailesinin ve kendisinin futbola ekstra ilgisinin olmasına rağmen bu durumun herhangi bir etkisinin bulunmadığını şu şekilde: “Şey benim taraftar olarak vardı ama ailem hep sporun içinde. Abim dediğim gibi spor camiasının içinde. Onun eşi Pamukkale Üniversitesi'nde spor bilimlerinde doçent. Branşı voleybol. Aile olarak spora ekstra bir ilgimiz var” şeklinde ifade ederken, bu durumun çocuğunu yönlendirmesinde bir etkisinin olup olmadığı sonda olarak sorulduğunda: “Yok, futbol olarak değil. Spora evet ama futbol olarak değil. Dediğim gibi biz sadece onun yeteneği doğrultusunda oraya yöneldiğimiz için” diyerek ifade etmiştir. Katılımcılardan A14 ise: “Fanatik Fenerbahçeliyim gençliğimde 17 18 yaşlarımda da 2.lig genç takımında oynadım” diyerek geçmiş deneyiminin olduğunu ifade ederken kişisel deneyiminin çocuğunu futbola yöneltmede etkisi sorulduğunda: “Yok ben tamamen çocuğun kendi bireysel tercihine bıraktım” şeklinde ifade etmiştir.

Araştırmaya katılan ebeveynlere, “Maçlarına ve antrenmanlarına katılıyor musunuz? Bu süreçte nasıl bir rol oynuyorsunuz? Katılmama sebebiniz varsa, bunu nasıl açıklarsınız?” sorusu yöneltmiştir.

Tablo 5. Ebeveynlerin Destekleyici Roller

Kodlar	Katılımcılar	f
Katılıyorum	A3,A9,A10,A11,A12,A13,A14,A15,A16	10
Katılmıyorum	A1,A2,A4,A5,A6,A7	6

Tablo 5. ebeveynlerin destekleyici rollerinin anlaşılmasına ilişkindir. Tablo 5 incelediğinde, katılıyorum diyen katılımcılar yoğunlukta olup buna örnek ebeveyn görüşleri aşağıda sunulmuştur.

(A9) : “Evet katılıyoruz. Tamamen taraftar olarak katılıyoruz. Yani herhangi bir etkimiz müdahalemiz yok”.

(A10) : “Kaçırdığım hiçbir antrenmanı, maçı olmadı. Ben 7 yaşından beri sürekli onunla gidip geliyorum. Ben ilgileniyorum”.

(A11) : “Yani hemen hemen bütün antrenman maçlarına gidiyorum. Eğer kendi bilgim, tecrübem yetiyorsa, bir ekişi varsa uyarıyorum. Eğer ki yaptığı olumlu bir şey varsa onu da takdir ediyorum”.

(A13): “ Hepsine. Maçlarının hepsine. Antrenmanlarda da mesai saatlerim uyduğu sürece bir fiil sürekli. Götürme, getirme, hazırlık süreci vs. bunların hepsi evet bende”.

(A15): “Hiç aksatmadan katılıyorum. Hiç aksatmadan. Askeri personel olarak Kıbrıs'a tayinim çıktı. Sırf buradan uzak kalmamak için gitmedim”.

(A16): “Katılıyoruz yani elimden geldiğince kaçırmamaya çalışıyorum...yetişebildiğim sürece götürüyorum, getiriyorum, izliyorum ve ilgileniyorum yani. O konuda şey yapamam... Kızım da benim gençler birliğinde lisanslı... Abi kardeş hafta sonlarımız, hafta içimiz... Çok ilgililer. Ben de şikâyet etmiyorum kesinlikle. Hem gurur duyuyorum onlarla hem de kendimde bir deşarj oluyorum inanın. Hiç şikâyet etmiyorum. Bütün işimi gücümü bırakıyorum. Kalıyor tabi ama önemli olan onların geleceği” şeklinde ifade etmişlerdir.

Bu ifadelerden, katılımcıların çocuklarının futbol oynarken faaliyetlerine katılma süreçlerinin yüksek seviyede olduğu ve bu süreçte çocuklarına karşı bağlılık gösterdiklerini diğer katılımcılar da benzer şekilde ifade etmişlerdir. Ancak katılmıyorum diyen ebeveynlerden hepsi bunun sebebinin kendisinin şehir dışında yaşamasından ötürü olduğunu aktarmışlardır.

Örneğin katılımcılardan A2 bu durumu: “Maçlarına gitmedik. Zaten şehir dışında yaşıyorum. Antrenmanla Ankara'ya geldiğimizde katılmak istedik Dışarıdan tribünden, falan şeklinde söylendi ve kulüpsel sebeplerden ötürü. Yani çok da müsaade edilmedi” şeklinde ifade ederken, katılımcılardan A4 bu durumu: “ Şimdi şöyle, katılmayı çok isterdim. Yani şöyle, uzak olduğumuz için yoksa ben kendisi hani Ankara'daydı , ben Antalya'daydım bu sebeple...” şeklinde ifade etmiştir.

Araştırmaya katılan ebeveynlere “Futbol branşını yapan sporcu çocuğunuza hangi tür destekler sağladınız ve sağlamaya devam ediyorsunuz?” sorusu yöneltilmiştir.

Tablo 6. Ebeveynlerin Destekleyici Roller

Kategori	Kodlar	Katılımcılar	f
Maddi Destek	Spor malzemesi ihtiyacı	A1,A2,A3,A5,A6,A9,A11,A13,A15	9
	Harçlık sağlama	A2	1
Manevi Destek	Mental hazırlık	A1,A3,A4,A7	4
	Duygu Kontrolü	A9,A10	2
Beslenme Düzeni	Zararlı besinlerden yoksun bırakmak	A1	1
	Özel menü hazırlama	A13,A15	2
Taktik Destek	Rol modeller göstermek	A11	1
	Taktik vermek	A12	1
Özel Antrenman	Egzersizde çeşitlilik	A8	1
	Gelişim odaklı antrenman	A16	1
Antrenman Katılımı	Antrenman disiplini	A13	1
	Bizzat yanında olma	A16	1

Tablo 6' ya göre ebeveynlerin destekleyici rollerine yönelik tabloya ait 6 kategori bulunmaktadır. Bunlar: “Maddi Destek”, “Manevi Destek”, “Beslenme Düzeni”, “Taktik Destek” , “Özel Antrenman” , “Antrenman Katılımı” başlıklarıyla ortaya konulmuştur.

Tablo 6' da yer alan frekans değerleri incelendiğinde, ebeveynlerin destekleyici rollerine yönelik en fazla görüş bildirdikleri kategorinin “maddi destek f(10)” olduğu görülmektedir. Çocukları futbol branşını yapan ebeveynlerin görüşleri kategoriler doğrultusunda ayrı ayrı incelenmiş ve kodlara ilişkin katılımcı görüşleri doğrudan alıntılar ile birlikte sunulmuştur.

Maddi Destek

Çocukları futbol branşını yapan ebeveynlerin maddi destek kategorisine ilişkin görüşleri “spor malzemesi ihtiyacı” f(9) ve “harçlık sağlama” f(1) kodları altında toplanmıştır. Bu kategoriye ilişkin frekansın 10 olduğu tespit edilmiştir. Tablo 6. incelendiğinde özellikle “spor malzemesi ihtiyacı” kodunun katılımcıların daha çok tercih ettikleri söylenilebilir.

Spor malzemesi ihtiyacı koduna ilişkin görüş sunan katılımcılardan A1 görüşünü, “*Maddi olarak Zaten mecburen evlat olduğu için...veya krampon ihtiyacıdır, spor malzemesi ihtiyacıdır. Bireysel antrenman için malzeme ihtiyacıdır. Maddi olarak hani ne gerekiyorsa yapıyorum zaten elimden geldiği kadar...*” şeklinde ifade etmiştir. A9 ise bu kategoriye ilişkin görüşünü: “*Yani hani maddi olarak işte mevcut malzemelerin alımı yönünde destek oluyoruz...*” şeklinde ifade etmiştir. A11 ise bu koda ilişkin görüşlerini: “*Bir kere ekipman desteği her daim sağlıyoruz işte ayakkabı, forma, tekmelik...*” şeklinde ifade etmiştir. Katılımcılardan A12 görüşünü: “*Maddi olarak açarsak zaten biliyorsunuz. Kendi futbolu özellikle oynamak için ayakkabısından tutun, tozluğundan tutun, formasıydı, ekipmanları özellikle zaten şey yapıyoruz. İyisi olsun iyi oynasın anlatabiliyor muyum? Kendini iyi gösterebilsin...*” şeklinde ifade etmiştir.

Harçlık sağlama koduna ilişkin A2: “*...Harçlığını, kredi kartını ödüyorum. Diğer böyle kılık kıyafet, çeşitli şeylere ihtiyacı olduğunda da kendi kredi kartından alıyor. Yani desteğimiz tam*” şeklinde dile getirmiştir.

Manevi Destek

Araştırmaya katılan 16 katılımcının 4’ü mental hazırlık kodunu belirten yanıtlara ilişkin görüşlerinden katılımcıların bazıları şu şekilde ifade etmişlerdir:

(A1): “*...Manevi olarak da, işte nasıl söyleyeyim size, mental olarak hazırlıyorum...*”

(A7): “*Yani bir kere tecrübelerimizden konuşarak manevi yönden onu daha hazırlıklı hale getirmeye çalışıyorum...*”

Katılımcılardan A9 ve A10 ise çocuklarına duygu kontrolü koduna ilişkin yanıtlar vermişlerdir. Örneğin katılımcı A9, bu sporun genç sporculara duygusal iniş ve çıkışları beraberinde getirdiğini ve bu sebeple ebeveyn olarak bu durumu kontrol altına almaya manevi açıdan yardımcı olmaya çalıştıklarını şu cümlelerle: “*... Manevi olarak da işte takdir edersiniz ki hani olumlu veya olumsuz düşmeleri veya çıkmaları çok fazla olan bir spor oluyor. O açıdan da zaman zaman kendimizde psikolojik olarak yardımcı olmaya çalışıyoruz*” ifade ederken, Katılımcı A10 ise küçük yaş grubundaki çocukların sporun getirmiş olduğu rekabet ortamının onların düşüncelerinde sağlayacağı olumsuzluklardan bahsederek küçük yaş grubundaki çocuklara manevi desteğin önemini şu şekilde: “*Bizim en fazla desteğimiz psikolojik yönde oluyor. Çünkü çok küçük yaş grupları olduğu için bunlar bazen kendilerine göre haksızlığa uğramış hissedebiliyorlar kendilerini. Çocuk sayısı fazla oluyor. Takımda kadroya girebilme, zaman zaman kadroya giremiyorlar ya da kadroda yer alıyorlar. O anlamda daha çok psikolojik destek sağlıyoruz biz. Bu yaş gereği. 14 yaşından sonra çocuk daha çok kendisinin farkına varıyor. Kendisi savaşıyor ama 11-12 yaşındaki çocuk ondan çok fazla algılayamıyor. Çünkü aileden çıkmış her istediği olan çocuklar biliyorsunuz bu kuşak. Orada rekabet ortamına girdiği zaman onu çok fazla ayırt edemiyor işte hani babam bunu yaptırır işte annem bunu yaptırır ailem yaptırır bunun dezavantajları zaten hani bu konuda çok fazla eğitilmiş olmayan ailelerden bu konuyla alakalı eğitimden bahsediyorum hani bilgisi olmayan aileler mesela oralarda daha zor durumlarda kalabiliyorlar işte araya torpil koymaya çalışıyorlar onu yapıyorlar işte benim çocuğum mutsuz olamaz olmamalı işte oynayacak falan o nasıl olur. Bu evreleri karşılıklı olarak daha güzel geçiriyoruz biz*” ifade etmiştir.

Beslenme Düzeni

Zararlı besinlerden yoksun bırakmak koduna ilişkin katılımcı A1, ailenin yemek düzenini çocuğun spor gereksinimlerine göre ve profesyonel bir sporcuya uygun olarak ayarladıklarını şu cümlelerle: “ ...İşte oğlumun yemesinden, içmesinden, uykusundan, motivasyonundan, ne bileyim işte bireysel antrenmanından, sakatlık olursa sakatlık sürecindeki destekten, her şeyin de ciddi anlamda yanındayız. Şu anda şöyle söyleyeyim size, ailemizin kardeşi de var gerçi, onun kadar çok meyilli değil bazı şeylere. Sanki bir profesyonel futbolcu evde varmış gibi, mesela yemek düzenimiz daha ziyade ona göre. Mesela soframızdan mutlaka bir proteini eksik etmiyoruz veya maçtan maça antrenmandan önce onun karbonhidrat eksikliğini, vitamin eksikliğini ne bileyim işte haftada 2-3 gün mutlaka bir pekmezli limonlu karışım yapıp hani onun enerjisini yükseltecek şeyleri maçtan sonra mutlaka muzunu götür oğlum yanında gibi hani... Sadece ben yapıyordum daha ziyade bu işleri. İşte kola içmeyecek kesinlikle. Filan ailede büyükler olduğu zaman hani ya içsin bir bardak filan. Hani ben biraz şey gözü görünüyordum. Biraz itici görünüyordum. Ama şimdi artık hani baktılar biraz hani ciddi bir başarı var ortada. Hani istek var. Bir devamlılık var. Artık bütün herkes işte sen kilo alma aman dikkat et. İşte aman baban kızar kola içme gibi. Buna benzer şeylerde yaşıyoruz yani şu anda artık” ifade etmiştir.

Özel menü hazırlamak koduna ilişkin katılımcılardan A13 ve A15 görüşlerini aşağıdaki şekilde ifade etmişlerdir:

(A13): “Öncesinde sporcu olduğu için daha çok dikkat ediyorum ama şimdi futbolda sakatlanma riski daha yüksek olduğu için özellikle kemiklerini güçlü tutacak besinlerle beslemeye çok dikkat ediyorum. Beslenme anlamında evet...”

(A15): “... Beslenmesi de dahil buna, beslenmesine de yani bizim hocalardan aldığımız ya da sosyal medyadan, YouTube' dan öğrendiğimiz neleri yemesi gerektiğine dair bunların hepsine hiçbir maddi şey beklenmeksizin karşılamaya çalışıyorum”.

Taktik Destek

Rol modeller göstermek koduna ilişkin katılımcı A11: Onun haricinde işte hani teknik anlamda faydalı olabilecek konuşmalar yapıyorum. Oynadığı mevki ile alakalı... Ondan sonra uygun hani videolar falan bulursam onları izletiyorum. Bulunduğu oynadığı yerle ilgili benzer oynayan futbolcular varsa onu gösteriyorum. Onunla ilgili bak burada bu doğrusunu yapıyor, bu yanlışını yapıyor şeklinde ben biliyorsam bu şekilde aktarıyorum.

Taktik vermek koduna ilişkin katılımcı A12 ifadesinde ise, maç analizi yaparak çocuğuna bazı direktifler verdiğini şu sözlerle: “ ...Ben antrenmanlardan sonra da konuşuyorum. Böyle olsaydı belki daha iyi olurdu, böyle olsaydı. Ama tabii bu beni dinlemesi anlamında değil. Elbette ki ilk söylediğimiz şu, hocanı dinleyeceksin. Biz sadece dışarıdan ister isterseniz anne baba çok ne kadar objektif olsak da yine yüzde yüz objektif olamıyoruz. O yüzden diyorum ben hep önce şey hocanı dinleyeceksin ama hani şu konuda bu da iyiydi veya şu pozisyonda. Orada bir diyelim ki top takibini bıraktı, koşmadı. Topun peşinde koşmadı veya attığı koşuyu yarı bıraktı. Anlatabiliyor muyum? Ben orada şöyle diyorum. Ya bunu devam ettirebilirdin. Veya işte top takibini daha iyi yapabilirsin...” ifade etmiştir.

Özel Antrenman

Egzersizde çeşitlilik koduna ilişkin katılımcı A8: “Daha çok şu anda oğlumla hakkında biz meselesini çok dikkat ediyoruz. Atıyorum pilates, fitness salonlarını gönderiyoruz. Artı gelişim sağlasın diye spor salonlarına gönderiyoruz. Ekstra onları yapıyoruz. Salona gönderiyorum işte spor salonları gibi. Öyle şeylere gönderiyorum ki daha iyi bir gelişimi olsun diye” şeklinde bu durumu ifade ederken,

Gelişim odaklı antrenman koduna ilişkin katılımcı A16: “ ...Fiziksel olarak güçlenmesi için. Fitnessa gönderiyorum.” şeklinde ifade etmiştir.

Antrenman Katılımı

Antrenman disiplini koduna ilişkin katılımcılardan A13 : “... Antrenmanlarda dediğim gibi çok ciddi anlamda hasta olmadığı sürece hiçbir antrenmandan geri kalmasına izin vermiyorum. Mutlak suretle antrenmanlarda hiç devamsızlık yapmadan antrenman süreçlerine destek oluyorum ona...” şeklinde ifade etmiştir.

Bizzat yanında olma koduna ilişkin katılımcılardan A16: “ Dediğim gibi antrenmanlarına katılıyorum, lig maçlarına gidiyorum. Yani müsait olduğum zaman antrenman yaptırmaya çalışıyorum onlara...” şeklinde ifade etmiştir.

Araştırmaya katılan ebeveynlere “Çocuğunuzun futboldaki başarılarına ve başarısızlıklarına nasıl tepkiler veriyorsunuz?” sorusu yöneltilmiştir.

Tablo 7. Ebeveynlerin Destekleyici Roller

Kategori	Kodlar	Katılımcılar	f
Başarılarına Verilen Tepki	Ödüllendirmek	A1,A8	2
	Övmek	A1,A3 A1	2
	Takdir etmek	A2	1
	Desteklemek		1
Başarısızlıklarına Verilen Tepki	Mental destek vermek	A8,A9,A12	3
	Normalleştirmek	A2,A9,A11	3
	Motive etmek	A4,A6	2
	Taktik vermek Uyarlamak	A13,A16 A1	2
	Öğüt vermek	A2	1
	Eleştirmek	A15	1
			1

Tablo 7’ye göre, ebeveynlerin destekleyici rollerine yönelik tabloya ait 2 kategori bulunmaktadır. Bunlar: “Başarılarına Verilen Tepki” ve “Başarısızlıklarına Verilen Tepki” başlıklarıyla ortaya konulmuştur.

Başarılarına Verilen Tepki

Ebeveynlerin destekleyici rollerinin anlaşılmasına yönelik belirtilen tabloda başarılarına verilen tepki kategorisine ilişkin ebeveyn görüşleri “ödüllendirmek” f(2), “övmek” f(2), “taktir etmek” f(1) ve “desteklemek” f(1) kodlarında toplanmıştır. Bu kodlara ilişkin frekansın 6 olduğu tespit edilmiştir.

Ödüllendirme koduna ilişkin katılımcılardan A1: “Ya da işte iyi geçirdiği bir sezonda hani kramponu verdiğimiz bir bedel oluyor. Misal diyorum size bir bütçe oluyor. Onu biraz aşabiliyoruz. Daha iyi bir krampon alabiliyoruz. Ne bileyim yani işte buna benzer... Çok güzel oynadığı veya şey yaptığı bir maçtan sonra... Bir gol attığı maçtan sonra hani bir ailecek kardeşi, annesiyle falan böyle bir yemektir. Hani ince, ufak bir şey böyle....ince bir kutlama gibi kendi aramızda ufak şeyler yapıyoruz tabii” şeklinde ifade etmiştir. Ancak katılımcı A13 çocuğunun başarılarını ödül karşılığında bir beklentiyle gerçekleştirmelerine karşı olduğu “çocukların herhangi bir maddiyatla, maddi bir ödülle ödüllendirilmesine karşı bir öğretmen ve anneyim. Çünkü çocukların herhangi bir beklentiye girerek bir şeyi başarmalarını doğru bulmuyorum açıkçası. Çünkü ben her zaman yeteneği önceliyorum. Dediğim gibi hem öğretmenlik hayatında hem anne olarak. Başarılarının farkında olmalı. Bir şey yapacaksam da, örnek veriyorum ona bir hediye alacaksam da ya da onu bir yemeğe çıkaracaksam da bunun başardığı gün hemen değil. Belki bir 15 gün sonra, belki bir ay sonra...” beyanında bulunarak diğer katılımcılardan ayrılmıştır

Taktir etmek koduna ilişkin katılımcılardan A1: “Valla şöyle söyleyeyim size, başarılarına zaten hep takdir ediyoruz. Veya işte onu devamlı övüyorum” şeklinde ifade etmiştir.

Destekleme koduna ilişkin katılımcı A2 'nin görüşü: “Yani yerici... Sözlerimiz yok. Destekleyici olarak sürekli yanındayız...” şeklinde ifade etmiştir.

Başarısızlıklarına Verilen Tepki

Ebeveynlerin destekleyici rollerinin anlaşılmasına yönelik belirtilen tabloda başarılarına verilen tepki kategorisine ilişkin ebeveyn görüşleri “mental destek vermek” f(3), “normalleştirmek” f(3), “motive etmek” f(2), “taktik vermek” f(2), “uyarmak” f(1), “öğüt vermek” f(1), “eleştirici sözler söylemek” f(1) kodları altında toplanmıştır. Bu kategoriye ilişkin frekansın 13 olduğu tespit edilmiştir.

Mental destek vermek koduna ilişkin katılımcılardan A8: “ Çocuğa psikolojik destek çok veriyoruz zaten. Destek olmadan zaten olmaz. Çocuk sonuçta bunların nihayetinde çocuk. Çocuk da sonuçta başarılı olduğunda da desteklemesini bileceksin başarısız olduğü zaman da yani” şeklinde ifade etmiştir.

Normalleştirmek koduna ilişkin katılımcılardan A9 başarı ve başarısızlığın doğal bir süreç olduğunu yaptığı branşı sadece spor olarak benimsemesini çocuğuna tavsiyelerde bulunarak dile getirdiğini şu şekilde: “ İlla hep başarılı olacaksın gibi de bir şartlamamız zorlamamız yok. Bu spora tamamen spor gözüyle bakmasını ve sağlığı açısından bunu oynaması tavsiyesini veriyoruz. Hayatın uzun bir dönem olduğunu ve zaman zaman başarı ve başarısızlıkların birbirini takip ettiğini, başarısızlıklardan da kendine pay çıkartarak ve bir şeyler öğrenerek başarıya ulaşabileceğini yapamadığı şeyler konusunda daha çok çalışıp başarılı olabileceğini söylüyoruz. Öyle bir başarısızlıkta çocuğumuzu yan taraftaki koltuğa oturtacak değiliz... İlla başarılı olmasını gerektiren bir durumun olmadığını. Yani illa futbolla uğraşması gerektiğini düşünmediğimizi tamamen bu duruma spor olarak bakmasını ve dediğim gibi başarısızlıklarından da başarıya ulaşabileceği bir yol çıkartmasını tavsiye ediyoruz” ifade etmiştir.

Motive etmek koduna ilişkin katılımcılardan A4, sporun sadece bir oyun olduğunu ve sonuçlarının içerisinde yenmek ve yenilmenin de olduğunu: “...Sonuçta bir oyun. İlk önce ben diyordum eğlenmene bak. Onu o şekilde sen ilk önce eğlenmen ama sonra keyif almana bak. Yenilebilirsin, yenebilirsin. Bu şekilde ben onu motive ediyorum” şeklinde ifade etmiştir.

Taktik vermek koduna ilişkin katılımcılardan A13, başarısızlıklarında geri bildirimlerde bulunduğunu belirten ebeveyn, maçlarını videoya çekerek, çocuğunun kendi performansını izlemesine ve hatalarını fark etmesine de olanak tanıdığını şu sözlerle: “ ... Başarısız olduğunda da öncelikle bir tebrik ediyoruz ama sonrasında işte burada bu hatayı yapmamalıydın ya da kafa topuna çıkmamalıydın ya da örnek veriyorum işte o pozisyonda arkadaşına pas atmalıydın gibi bildiğimiz ve fark ettiğimiz hatalarını mutlak suretle söylüyoruz ve bir de ben her maçında videoya çekiyorum onu. Kendisi sonrasında maçının tamamını izleyerek kendisinin de yaptığı hataları ya da doğruları uygun olan davranışları ya da bir sonraki seferde ders alması gerekenleri kendisini bizzat izleyerek fark etmesini ve kendi hatalarından kendisinin ders çıkartmasını sağlıyorum” ifade etmiştir. Katılımcılardan A14, kendisinin futbola yatkınlığı sebebiyle maçını izlerken nerelerde hatalı hamle yaptığını görerek çocuğuna düzeltici ve yapıcı nitelikte nasıl daha iyi olacağına dair geri bildirimlerde bulunduğunu şu sözlerle: “...ama maç illa ki kazanıyor da kaybediyor da. Onun için maçta izlediğim için ve biraz da benim buna yatkınlığım olduğü için bazı şeyleri görebiliyorum izlerken. Nerede hatam var? Hangi durumda ne yapabilirdin? Onları söylüyorum. Ama tabii kesinlikle sen şu kötüsün, şöylesin, böylesin kesinlikle öyle bir şey yok yani. Yanlıklarını görüp söylüyorum. Hani bir dahaki sefere işte pas ver. Orada bunu yapma gibisinden...” ifade etmiştir.

Uyarmak koduna ilişkin katılımcılardan A1 başarısızlıklarına verdiği tepkiyi şu şekilde: “Ama başarısızlıklarında da... Nasıl söyleyeyim, bunu çok yaşamadık fazla. Geçtiğimiz sene mesela bir iki kere yaşamıştık. Bir kırmızı kart pozisyonu vardı. Bununla ilgili çok kızmıştım bir kere. O da kendi hatasından

dolayı, hakemle sürtüşmesinden dolayı. Müdahalesel bir şey değildi. Hakemle öfkesine yenildiği için, öyle söyleyeyim. Uyarmama rağmen, uyarmama rağmen aynı hatayı yaptığı için kızmıştım...” ifade etmiştir.

Öğüt vermek koduna ilişkin katılımcılardan A2, her maçtan sonra çocuğun ders çıkarmasını ve kendini geliştirmesini öğütlediğini şu sözlerle: “...ama her maçtan sonra ders çıkar. Daha iyi nasıl olabilirim? Hangi hataları yaptım? Bundan sonra şunlara dikkat etmeliyim. O amaçla yani öğütler, nasihatler” ifade etmiştir.

Eleştirici sözler söylemek koduna ilişkin katılımcılardan A15 olumlu ifadelerle motive etmeye çalışan ebeveynlerden ziyade eleştirel yaklaşımla başarısızlıklarında sporcu çocuğuyla anında iletişimde bulunduğunu “Maçtan çıktıktan sonra bu arabaya bindiği andan itibaren benim eleştirilerimi dinliyor. Ben zaten hemen başlıyorum zaten yani. Yani nerede aksadığını, nerede iyi işler yaptığını, yani aksamasının nedenlerini benim gördüğüm kadarıyla hepsi bunu birebir aktarıyorum” şeklinde ifade ederek diğer katılımcılardan ayrılmıştır. Araştırmacı c “yerici sözler de mi bulunuyorsunuz”? Sorusunu cümlelerini teyit etmek amacıyla sonda olarak sormuştur. Katılımcı A15 : “Evet” şeklinde beyan etmiştir.

Araştırmaya katılan ebeveynlere “Çocuğunuzun gelecek beklentilerinizde futbol sayesinde elde edebileceği avantajların ve fırsatların neler olduğunu düşünüyorsunuz?” sorusu yöneltilmiştir.

Tablo 8. Ebeveynlerin Gelecek Beklentileri

Kategori	Kodlar	Katılımcılar	f
Maddi Beklenti	Maddi getiri sağlama	A1,A4,A5,A7,A9,A10,A11,A12	8
	İyi koşullarda yaşam	A2	1
Sosyalleşme	Tanınırlık olmak	A2,A13,A15	3
	Sosyal çevre oluşturmak	A11,A12	2
Kariyer Yönelimi	Antrenörlük yapmak	A2,A11,A16	3
	Spor salonu açmak	A16	1
Kişisel Gelişim	Kendini tanıma	A9	1
	Uyum	A11	1

Tablo 8’ e göre ebeveynlerin gelecek beklentilerinin anlaşılmasına ait 4 kategori bulunmaktadır. Bunlar: “Maddi Beklenti”, “Sosyalleşme”, “Kariyer Yönelimi”, “Kişisel Gelişim” başlıklarıyla ortaya konulmuştur.

Tablo 8. de yer alan frekans değerleri incelendiğinde, ebeveynlerin gelecek beklentilerinin anlaşılmasına yönelik en fazla görüş bildirdikleri kategorinin “maddi beklenti f(9)” olduğu görülmektedir. Bununla beraber Tablo 8’de ebeveynlerin futbol branşına yönlendirme motivasyonlarına yönelik en az görüş bildirdikleri kategorinin ise; “kişisel gelişim f(2)” kategorisinin olduğu görülmektedir. Çocukları futbol branşını yapan ebeveynlerin görüşleri kategoriler doğrultusunda ayrı ayrı incelenmiş ve kodlara ilişkin katılımcı görüşleri doğrudan alıntılar ile birlikte sunulmuştur.

Maddi Beklenti

Çocukları futbol branşını yapan ebeveynlerin maddi beklenti kategorisine ilişkin görüşleri “maddi getiri sağlama” f(8), “iyi koşullarda yaşam” f(1) kodları altında toplanmıştır. Bu kategoriye ilişkin frekansın 9 olduğu tespit edilmiştir. Tablo 6. incelendiğinde özellikle “maddi getiri sağlama” kodunun katılımcıların daha çok tercih ettikleri söylenilebilir.

Katılımcı A1, maddi getiri sağlama şu şekilde ilişkin yanıtını şu şekilde: *“Valla kısmet tabi ki hayallerimiz var illa ki ama hani tamamen biraz şurasındayız olayın ‘kader gayrete âşıktır’ diye bizim oğlumla bir sözümüz vardır. Ben ona hep söylerim. Biz gayret ediyoruz. Olur mu olmaz mı bilmiyorum. Ama olursa illa ki tabii bir maddi getirileri olacaktır bunun. Günümüzde artık görüyoruz, hani takip ediyoruz. Birinciliktekiler şu kadar ücret alıyor, ikinciliktekiler şu kadar ücret alıyor gibi. Biliyoruz az çok...”* ifade etmiştir.

Katılımcılar arasından A5 maddi getiri sağlama koduna ilişkin görüşünü: *“...gerçekten de ciddi maddi anlamda çok büyük güç. Bunun ikisini düşünüyorum... Öncelik sağlıktı ve çevreydi. Bunun aştığımızı düşünüyorum. Ve şimdi bundan sonraki hedefimiz işte ilerleyebilirsek de yani biliyorsunuz maddi imkanları çok iyi futbolun. Yani burada da geleceğini, hayatını, her şeyini kurtarabileceğini düşünüyorum”* şeklinde ifade etmiştir.

Katılımcılardan A2 iyi koşullarda yaşam koduna ilişkin yanıtını ise makul ve güvenceli bir hayat kalitesini iyi bir gelecek içinde olabileceğini şu görüşüyle: *“Hayatını biraz daha makul, mantıklı seviyelerde yaşam diyebilirim. İyi bir yaşam, iyi bir koşulda yaşam. Yani iyi bir gelecek aynen...”* ifade etmiştir.

Sosyalleşme

Çocukları futbol branşını yapan ebeveynlerin sosyal beklenti kategorisine ilişkin görüşleri “tanınır olmak” f(3), “sosyal çevre oluşturmak” f(2), kodları altında toplanmıştır. Bu kategoriye ilişkin frekansın 5 olduğu tespit edilmiştir.

Katılımcılardan tanınır olmak koduna ilişkin katılımcılardan A15, çocuğunun futbol aracılığı sayesinde kazanabileceği tanınma fırsatının faydasını, kurumlarla ilişkilerini kolaylaştırabileceğini şu sözlerle: *“... Ama işte bu işle uğraşan herkes futbolcu olmadı için sadece ona sporun sevmesi kalıyor ya da bir de sosyalleşmesi ona etki sağlıyor. Belki beni kimse tanımaz ama bir atıyorum bir ikinci ligde bile oynasa birçok kişi tanır. Bir çevre oluşturur. Yani bazı kurumlara gittiği zaman kapıyı çalıp girebilir yani bu anlamda olabilir”* ifade etmiştir.

Araştırmaya katılan 16 katılımcının 2 si sosyal çevre oluşturma kodunu belirten yanıtlara ilişkin görüşünü futbolun sağlayacağı sosyal faydalara, futbolun takım sporu olmasının artısının çevre oluşturma ve sosyalleşme faktörüne değinmişlerdir. Örneğin katılımcı A11: *“Sosyal anlamda da sonuçta bu sosyal bir spor. Sosyal spor olduğu için arkadaşlık ilişkileri, başlarında bir hoca var. Takım sporu olması hasebiyle orada sosyalleşiyor çevresi oluyor...”* şeklinde ifade etmiştir.

Kariyer Yönelimi

Çocukları futbol branşını yapan ebeveynlerin kariyer beklenti kategorisine ilişkin görüşleri “antrenörlük yapmak” f(3), “spor salonu açmak” f(1), kodları altında toplanmıştır. Bu kategoriye ilişkin frekansın 4 olduğu tespit edilmiştir.

Antrenörlük yapmak koduna ilişkin görüş sunan her iki katılımcının görüşleri, futbolun geniş bir yelpazede fırsatlar sunduğunu alternatif kariyerler sunabildiğini değinmişlerdir. Örneğin katılımcılardan A2: *“ ... Yani izlediğimizde atıyorum spor bıraksa da insanlar spor yazarı oluyor. Sertifikasını alarak bir takım çalıştırıyor, antrenör olarak devam ediyor gibi”* şeklinde ifade etmiştir. Katılımcılardan A11: *“Yani bu anlamda futbolcu olmasa bile bu oyunun kendi onun kişisel hayatında atıyorum antrenörlük işte kariyerinde yapacağı başka bir işte bile katkısının olacağını ben şahsen düşünüyorum. Hani benim geçmişte de kendimde böyle yaşadım. O da futbolcu olmasa bile katkısını görecektir diye düşünüyorum yani.”* şeklinde ifade etmiştir.

Katılımcılardan A16 ise hem antrenörlük yapmak hem spor salonu açmak kodlarına ilişkin görüş sunmuştur. Katılımcı oğlunun her ne olursa olsun sevdiği işi yapmasının önemine de değinerek ilerde

futbolun sağlayacağı kariyer araçlarını şu şekilde: “...Ben de hep şu yönde bakıyorum... Sevdiği ve yetenekli olduğu bir işi yapsın. Meslek lisesi de olur, spor lisesi de olur. İlla futbolcu olacak diye bir şey değil. Olursa çok güzel olur ama olamazsa bir antrenör olabilir. Çünkü sporu çok seviyor. Ne bileyim bir spor salonu açarız. Orada başarılı olur belki” ifade etmiştir.

Kişisel Gelişim

Çocukları futbol branşını yapan ebeveynlerin kişisel gelişim kategorisine ilişkin görüşleri “kendini tanıma” f(1), “uyum” f(1), kodları altında toplanmıştır.

Katılımcılardan A9 ve A11 futbolun takım sporu olması sebebiyle takım sporlarının bireye sağlayabileceği sosyal beceriler ve çocuklarına sağlayabileceği kişisel gelişime değinmişlerdir.

Kendini tanıma koduna ilişkin katılımcılardan A9: “...Yani şöyle hani futbol branşıyla ilgilenen kişilerde hani çözümleme, sosyallik işte hani bu tip kavramlar daha fazla oturuyor, daha fazla insan tanıyor. Hani daha fazla insan tanıyıp hayatını ona göre hazırlaması açısından ben çok faydalı bir spor. Bu sadece futbol değil, grup sporlarının bu anlamda çok fazla faydalı olabileceğini düşünüyorum. Kişisel gelişme açısından da bunun faydalı olabileceğini düşünüyorum...” şeklinde ifade etmiştir.

Uyum koduna ilişkin katılımcılardan A11 ise : “ ...Sosyal anlamda da sonuçta bu sosyal bir spor. Sosyal spor olduğu için arkadaşlık ilişkileri, başarılarında bir hoca var. Takım sporu olması hasebiyle orada sosyalleşiyor. Problemleri arkadaşlarıyla da idare etmeyi öğrenecek. İyi arkadaşlarıyla da yapması gerekenleri öğrenecek. Hocasıyla olan iletişimi çok önemli. Hocanın da olan iletişimi. Zaten sert bir oyun. Sertliği de öğreniyor ama zarar vermemeyi tembihliyoruz sürekli. Bunları da öğrenmesini sağlıyoruz” şeklinde ifade etmiştir.

TARTIŞMA VE SONUÇ

Futbol sporunu yapan çocukların ailelerinin bu noktada belirleyici, destekleyici ve gelecek beklentilerinin anlaşılması amacıyla yapılan bu çalışmada, çalışmanın ilk alt problemi olan ebeveynlerin çocuklarını futbola yönlendirme nedenlerine ait problem için yapılan analiz sonucunda futbol sporuna yönelik 7 kategori elde edilmiştir. Bunlar “ çocuk kaynaklı nedenler, aile kaynaklı nedenler, sağlık boyutu, kariyer boyutu, finansal boyutu, sosyal boyutu, serbest zamanı değerlendirme” dir. Bu çalışma incelendiğinde ebeveynlerin çocuklarını futbola yönlendirme sebeplerinden en önemli etkenin “çocukları istediği için” futbola yönlendirdikleri faktörü en çok ön plana çıkan unsurdur. Benzer şekilde, Kılıçgil (2003) ‘ün yaptığı çalışmada ailelerin, çocuklarını öncelikli olarak çocukları istediği için, futbol okuluna gönderdikleri sonucuna varmıştır. Yücel (2007) tarafından yapılan araştırmada ise çocukların futbola yönelmesinde en önemli etkenin ailelerinin aksine futbol oynamayı sevmeleri olduğu belirlenmiştir. Bu sonuçlar bizim araştırmamızda da birincil en önemli etken olarak ortaya çıkmış ve bu sonuç üç araştırma arasında paralellik göstermiştir. Bundan dolayı aileler çocuklarını futbola yönlendirebilmektedirler.

Futbola yönelik ailenin sevgisi, ilgisi ve geçmişte futbola karşı bir deneyimin olup olmaması durumu çocuklarını futbola yönlendirmelerinde etkili olabilir. Araştırma bulgularına göre ebeveynlerin kendi ailelerinde futbola olan bağlılığını çocuklarına aktarması onların bu branşa yönelmesinde etkili olabileceği anlaşılmaktadır. Ailenin kendi isteği üzerine başlatma arzusunun, yapılan çalışmalar doğrultusunda incelendiğinde Bayraktar ve Sunay (2007) tarafından “ Türkiye’de Elit Bayan Ve Erkek Voleybolcuların Spora Başlamasına Etki Eden Unsurlar Ve Spordan Beklentileri” adlı çalışmalarında sporcuların voleybol sporuna teşvik eden unsurların başında beden eğitimi öğretmeni ve ailenin geldiği sonucuna varılmıştır.. Çon ve Arkadaşları (1997) de yapmış oldukları çalışmada öğrencilerin spora yönelmesindeki etken olana unsurlar içerisinde aile faktörü üçüncü sırada yer aldığını belirtmişlerdir.

Bu sonuçlar, aynı önem derecesinde olmasa da, bizim araştırmamızda da önemli bir kriter olarak ortaya çıkmıştır.

Ayrıca, bu araştırmada bazı ebeveynler futbol ile ilgili geçmiş deneyimlerinin veya ilgilerinin olmasının, çocuklarını futbola yönlendirme noktasında bir etki oluşturduğu anlaşılmaktadır. Literatür incelendiğinde ailenin spora karşı geçmiş deneyiminin çocuklarının da katılımı açısından etkili olduğu birçok araştırmada rastlanmıştır. Yüksel (2019) yaptığı çalışmada ailenin spor yapma durumu ile çocuklarının elit spora yönelmesi arasında yüksek düzeyde anlamlı bir ilişki ortaya çıkmıştır. Schader (2001) yaptığı araştırmada ebeveynlerin geçmişte spor yapmasının çocuklarını elit spora başlatmalarını teşvik ettiği sonucuna varmıştır. Kotan ve Arkadaşları (2009) yaptığı çalışmada ailede spor yapan birisi olan öğrencilerin olmayanlara oranla ailelerinden daha fazla spor yapması için teşvik gördüğü ayrıca özellikle ailenin spora ilgisinin çocuğun spor yapmasına karşı tutumunu olumlu etkilediği yönünde bir sonuca varmıştır. Literatür bilgileri bu çalışmada elde edilen verilerle benzerlik göstermekte ve çalışmadaki düşüncüyü destekler niteliktedir. Aynı zamanda geçmiş deneyimi veya futbol branşına yönelik ilgisi olan ebeveynlerin bu çalışmada çıkan sonuçlar neticesinde sadece geçmiş deneyimlerinin her zaman çocuklarını futbolu yönlendirmede etkili olmayabileceğini de ortaya koymuştur.

Ebeveynlerin en çok vurgu yaptığı ikinci unsur ise çocuğun sağlıklı olması ve kötü alışkanlıklardan uzak tutması için bu spora yönlendirdikleridir. Spor fizyolojik açıdan da katkı sağlar. Bu da sağlıklı bireyler olmak için spor yapma alışkanlığını ön plana çıkarabilir. Literatür incelendiğinde benzer bulgulara sahip araştırmalara rastlanmaktadır. Keskin (2006)'nın yaptığı araştırmada velilerin çocuklarının fiziksel ve fizyolojik gelişimine sporun olumlu katkısı olacağını ifade ettiği sonucuna varmıştır. Gökçe ve Arkadaşları (2019)'un yaptığı araştırmada çocuğunu spora gönderen ailelerin; spordan para kazanmasından ziyade sağlıklı olması, stresten uzaklaşması gibi sebeplerin büyük oranda olduğu sonucuna varmıştır. Kılıçgil (1998) de yaptığı araştırmada sağlıklı olmak unsuru deneklerin cevaplarında en ön sırada olduğunu ailenin çocuklarının ilk önce sağlıklı olmasını isteyerek yönlendirdiği sonucuna varmıştır. Meral (2010) tarafından yapılan araştırmada ise ailelerin çocuklarını futbol okullarına gönderme sebeplerinden kötü alışkanlıklardan koruması ailelerin cevaplarında en ön sırada yer aldığı sonucuna varmıştır. Bu sonuçlar, aynı önem derecesinde olmasa da, bizim araştırmamızda da önemli bir kriter olarak ortaya çıkmıştır.

Bu araştırmaya göre ebeveynlerin çocuklarını futbola yönlendirmelerinin diğer nedenleri ise çocuklarının serbest zamanlarını değerlendirmeleri amacıyla futbol okullarına sadece hobi olarak katılmaları ebeveynlerin görüş bildirdiği diğer bir yöneltme sebebi olmuştur. Şahan ve Çınar (2004) de yaptıkları bir çalışmada ailelerin, çocuklarının fiziksel ve psiko-sosyal gelişimine ve boş zamanlarının değerlendirilmesine yarar sağlayacağını düşündükleri için, çocuklarını kendilerinin belirledikleri veya çocuklarının istedikleri bir spor branşına yönlendirdiklerini ifade etmişlerdir. Elçi ve Ballı (2011) de yaptıkları araştırmada çocuklarının sportif etkinliklere katılma konusunda, ebeveynlerin en fazla serbest zamanı değerlendirme amacıyla katılmalarını istedikleri sonucuna ulaşmışlardır. Aynı önem derecesinde olmasa da, gerek bu çalışmada, gerekse Şahan ve Çınar (2004) in yaptığı çalışmada ebeveynlerin çocuklarının serbest zamanlarını sportif etkinliklerle geçirilmesi konusunda tercihte bulunmasına dikkat çekilmiştir.

Çalışmanın ikinci alt problemi olan ebeveynlerin destekleyici rollerinin anlaşılmasına yönelik bir diğer araştırma sorusuna göre ebeveynlerin büyük bir çoğunluğu çocuklarının maç ve antrenmanlarına düzenli olarak katıldıklarını belirtirken buna karşıt olarak katılmayan ebeveynlerin çoğu, şehrin dışında yaşamaları gibi nedenlerle katılamadıklarını belirtmişlerdir. Genel olarak, ebeveynlerin çocuklarının futbol etkinliklerinde aktif bir şekilde rol almaya çalıştıkları ve buna karşılık çocuklarına olan bağlılıklarını belirgin bir şekilde ortaya çıkmıştır. Literatüre bakıldığında Kotan ve Arkadaşları' nın (2009) da yaptığı araştırmada çocuk açısından aile bireylerinin spor faaliyetlerinde beraber olmaları

onların desteklendiği düşüncesi nedeni ile motivasyon açısından olumlu olarak etkilemektedir sonucuna varmıştır. Yılmaz ve Kartal (2022) tarafından yapılan ‘Tenis Sporunda Ailenin Rolü Ve Önemi’ adlı çalışmada öğrencilerin tenis sporunu tercih etme nedenlerinin arasında ailesinden destek görme durumu ile önemli bir ilişki olduğu sonucuna varmıştır. Ebeveynler çocuklarını süreçte en çok maddi destek verdiklerini belirtmişlerdir. Henüz özerkliğini sağlamamış ailelerine bağlı olarak yaşayan küçük yaş grubundaki çocukların futbolda malzemelerinin temini için gerekli olan gereksinimlerini ailelerinin desteğiyle karşıladığı ortaya konulmuştur. Ebeveynlerin çocuklarına desteğinde ikincil önemli faktörün ise manevi destek olduğu görülmüştür. Sporlarda başarı ve başarısızlıklarla bazen paralel olarak yaşanan duygusal iniş ve çıkışların kontrol sürecinde ebeveynin mental destek verdiği görülmüştür. Maçlarda yoğun bir şekilde hareketlilik içerisinde olan futbolcular, yoğun antrenmanlara ve maç temposuna dayanabilmek için güçlü kemiklere ve dayanıklılığa sahip olmaları beklenir. Bu bağlamdan hareketle çocuklarının beslenme düzeninin, spor performansını desteklemek amacıyla düzenlenmesi önemli bir destek türü olduğunu düşünen katılımcılardan bazıları yemek düzenlerini çocuğun spor gereksinimlerine göre ayarladığını, sakatlanma riskini azaltmak için kemiklerini güçlendirebilecek besinlerle beslendirmeye çalıştıklarını ayrıca bu beslenme düzenini oluştururken sosyal medyadan öğrenip uygulamaya çalıştıkları öğrenilmiştir.

Bu çalışmada anlaşılmak istenen bir diğer husus, ebeveynlerin çocuklarının maç etkinliklerindeki başarı ve başarısızlıklarına verdikleri tepkilerdir. Çünkü bu süreçte başarı ve başarısızlık halinin yönetimi önemlidir. Cizreluoğulları ve Kilili (2021), ebeveyn tutumlarının çocukların kişisel gelişiminde önemli bir yere sahip olduğunu belirtmiştir. Onlara göre, insanların sahip oldukları potansiyelin ortaya çıkmasında bazen bir öğretmen, bazen de bir ilham kaynağı etkili olurken, bu süreçte en belirleyici kişiler anne ve babalardır. Dolayısıyla, ailenin yaklaşımı, çocukların özgüvenleri ve genel psikolojik durumları üzerinde belirleyici bir etkiye sahiptir. Bu çalışmaya bakıldığında katılımcıların çocuğunun performanslarına olumlu tepkiler verdiğine başarılarını ise ödüllendirerek ve överek motive ettikleri anlaşılmıştır. Ayrıca bazı ebeveynler, başarısızlıkları eleştirel bir bakış açısıyla değerlendirip, hataların üzerinde durarak öğretici geri bildirimler de sunmaktadırlar. Bazı ebeveynler ise çocukların maç esnasında yaşadığı olumsuzlukları normalleştirerek onlara öğüt verici nitelikte geri bildirimlerde bulunmaktadır.

Spora yönelik ailelerin gelecek beklentileri, çocuğun sporu sürdürmesinde önemli bir unsurdur. Çalışmanın üçüncü alt problemi olan ebeveynlerin gelecek beklentilerinin anlaşılmasına yönelik bir diğer araştırma sorusuna göre çalışmanın bulgularından hareketle ebeveynlerin büyük bir çoğunluğunun maddi beklentileri olduğu sonucuna varılmıştır. Sosyal ve kariyer beklentiler de önemli olmakla birlikte, kişisel gelişim boyutu daha az ön plana çıkmıştır. Ebeveynlerin futbolun sunduğu fırsatları maddi getiri, sosyal tanınma ve kariyer alternatifleri açısından değerlendirdikleri görülmektedir. Bu bulgular, futbolun ebeveynler tarafından çok yönlü bir fırsat olarak görüldüğünü ve çocukların gelecekteki başarısı için çeşitli beklentilere sahip olunduğunu göstermektedir. Literatür incelendiğinde Kılıçgil (1998) ‘in yaptığı araştırma da ailenin spora yöneltme durumunun ailenin maddi kazanç için teşvik ettiğini olumlu bir unsur olduğu sonucuna varmıştır. Ocak ve Arkadaşları (2011) de yaptığı çalışmada ilköğretim mezunu olan aileler, çocuklarını maddi kazanç sağlamak için spora yönlendirdikleri sonucuna varırken, Keskin (2006) düşük gelirli aileler, diğer eğitim ve gelir düzeyine sahip ailelere oranla çocuklarını spora yönlendirmelerinde maddi kazanç beklentisinde oldukları sonucuna varmıştır. Bizim yaptığımız ve diğer çalışma sonuçları birlikte düşünüldüğünde; maddi gelir elde etmenin ailenin gelecek beklentilerinde spora karşı teşviği sağlamaktadır.

Ailelere göre özellikle takım sporlarının bireylere sunabileceği sosyallik ve çevre oluşturacağı yönünden düşünceleri vardır. Bu çalışmada ailenin sosyal beklentileri ikinci derece de ön plana çıkmaktadır. Çocuklarını ileride profesyonel bir sporcu olabileceği düşüncesine giren ebeveynler bu

doğrultuda çocuğunun tanınırlığının da futbol sayesinde artabileceğine inanmaktadır. Öztürk ve Arkadaşları (2016) tarafından yapılan araştırma da velilerin çocuklarını basketbola göndermelerindeki en önemli nedenlerin arasında çocuklarının sosyal anlamda gelişebilmeleri, takım ruhu içinde hareket etmeyi öğrenmek amacıyla gönderdikleri sonucuna varılmıştır. Keskin (2006) yaptığı çalışmaya göre ailelerin eğitim seviyeleri dikkate alındığında büyük çoğunluğunun çocuklarının sporla sosyal çevre kazanacağını ifade ettiklerini ortaya koymuştur. Çocuklar spor etkinlikleri sayesinde yeni insanlarla tanışma fırsatı bulabileceği, sosyal özelliklerini geliştirebileceği ailelerin bu gibi nedenlerden ötürü çocuklarını bu spora yönlendirirken sosyal çevre kazanabileceği yönünde de düşünceleri olabilmektedir.

Ayrıca bu çalışmada ebeveynlerin değindiği bir diğer husus futbolun sağlayabileceği iş imkânları olmuştur. Sporun geniş yelpazesi, pek çok iş imkânını da beraberinde getirmektedir. Aileler bu durumun bilincinde olduklarından gelecek beklentilerinde çocuğunun sporla kazanabileceği imkânlarla değinmişlerdir. Bayraktar ve Sunay (2007) tarafından yapılan ‘Türkiye’de elit bayan ve erkek voleybolcuların spora başlamasına etki eden unsurlar ve spordan beklentiler’ adlı çalışmada Türkiye’de erkek sporcuların voleybol sporundan “iyi bir sporcu olmak” ve “hayatını spordan kazanmak”, “antrenör olmak” ve “maddi olanaklara kavuşmak” beklentileri içinde oldukları saptanmıştır. Çalışma grupları farklı olsa da spordan meslek kazanma düşüncesinin birçok araştırma sonucunda ortaya çıktığı görülmektedir.

Bu çalışmada kişisel gelişim en düşük sıklıkta ifade edilmiştir. Bazı ebeveynler sporun insanın kendini tanıma özelliğini kazanma avantajını sağlayabileceği vurgusunu yapmışlardır. Bu çalışmadaki bu duruma paralel olarak Keskin (2006) tarafından yapılan çalışmada ailelerin eğitim seviyelerine dikkate alındığında büyük çoğunluğun, çocuklarının spor aracılığıyla kazanma ve kaybetme duygularını deneyimleyerek kendilerini kontrol etmeyi öğrenebileceğini sonucuna varmıştır. Organize edilmiş oyunlar, çocuklara birçok olumlu katkı sağlar. Yaşlıları ile anlaşmayı ve kendi özelliklerinin farkına varmasını otoriteyle anlaşmayı öğrenmek için de koşullar yaratır. Bu bağlamda sportif ortamlarda çeşitli duygular yaşayan ve kendilerini sportif ortamda sosyal çevre içerisinde bulunan çocukların bu ortamlarda kendisinden farklı karakter özelliğe sahip akranlarıyla karşılaşacağı gibi rekabet duygusunu da tadarak kendiyile ilgili birtakım özellikleri küçük yaşta farkına varmasını ve bunları kontrol edebilme yetkinliğine ulaşmasını sağlayabilme avantajını elde etmektedirler. Bundan dolayı çocuklar kazandıkları özellikleri yaşantılarında farklı alanlara transfer edebilme kabiliyetini de geliştireceklerdir.

Yazar Notu: Bu araştırma, TÜBİTAK 2209-A Üniversite Öğrencileri Araştırma Projeleri Destekleme Programı kapsamında desteklenmiştir. (Proje No: 1919B012337871). 21-24 Kasım 2024 tarihleri arasında Gazi Üniversitesinde gerçekleştirilen 22. Uluslararası Spor Bilimleri Kongresinde sözel bildiri olarak sunulmuştur.

KAYNAKLAR

- Bayraktar, B. & Sunay, H. (2007). Türkiye’de elit bayan ve erkek voleybolcuların spora başlamasına etki eden unsurlar ve spordan beklentileri. *Spormetre Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 5(2), 63-72. https://doi.org/10.1501/Sporm_0000000077
- Bogdan, R. C. & Biklen, S. K. (2003). *Qualitative research for education: An introduction to theories and methods*, New York: Pearson Education.
- Cemalcılar, Z. (2010). Schools as socialisation contexts: Understanding the impact of school climate factors on students sense of school belonging. *Applied Psychology: An International Review*, 59(2), 243-272.
- Chigbu, U. E. (2019). *Visually hypothesising in scientific paper writing: Confirming and refuting qualitative research hypotheses using diagrams*, *Publications*, 7(1), 1-22.
- Cizrelioğulları, M. N. & Kilili, R. (2021). Ebeveyn tutumlarının çocukların yetenek ve becerilerine etkisi. *European Journal of Educational and Social Sciences*, 6(1), 130-142.
- Coakley, J. (2006). The good father: Parental expectations and youth sports, *Journal of Leisure Studies*, 25(2):155-163.
- Creswell, J. W. (2019). *Nitel araştırmacılar için 30 temel beceri*, (Çev. H. Özcan), Anı Yayıncılık: Ankara.
- Çon, M., Yetim, A., Ağaoğlu, Ş. A. & Tasmektepligil, M. Y. (1997). Elit düzeyde spor yapanların spora yönelmelerinde ilk ve ortaöğretim kurumlarının etkisi üzerine bir araştırma. *Gazi Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 2(1), 41-53.

- Dever, A. (2015). *Spor sosyolojisi*, Genişletilmiş 2. Baskı. Ankara: Siyasal Kitapevi.
- Ekiz, D. (2009). *Bilimsel çalışma yöntemleri*. Ankara: Anı Yayıncılık.
- Elçi, G. & Ballı, Ö. M. (2011). Ebeveynlerin çocuklarının serbest zaman aktiviteleri ve spora katılımlarıyla ilgili görüş ve beklentileri. *CBÜ Beden Eğitimi Ve Spor Bilimleri Dergisi*, 6(1), 36-46.
- Gökçe, H., Keçeci, K. & Yıldız, A. (2019). Ailelerin çocuklarını spora gönderme sebeplerinin belirlenmesi: Pilot çalışma. *CBÜ Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 14(2), 356366.
- İlhan, L. (2009). Zihinsel engelli çocuğu olan anne-babaların çocuklarının özel eğitimleri sürecinde beden eğitimi ve spor etkinliklerine yaklaşımlarının değerlendirilmesi. *Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 3(1), 38-4.
- Keskin, V. (2006). *Çocuklarını spora yönlendiren anne ve babaların beklentileri* (Tez No.192717) [Yüksek Lisans Tezi, Afyon Kocatepe Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü]. Ulusal Tez Merkezi.
https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/tezDetay.jsp?id=zewCXdvp_1mHtYvRnL8rLQ&no=9_T0e_0LCeQijeyzUb_35g
- Kılıçgil, E. (1998). *Elit sporcuların sosyal çevreyle ilişkisi ve sosyal çevrenin spora yönelmeye etkisi* (Tez No.69188) [Doktora Tezi, Marmara Üniversitesi]. Ulusal Tez Merkezi.
<https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/tezDetay.jsp?id=8Pepk4TFj0dFCG82IYG3vA&no=8Pepk4TFj0dFCG82IYG3vA>
- Kılıçgil, E. (1998). *Sosyal çevre-spor ilişkileri (Teori ve Elit Sporculara İlişkin Bir Uygulama)*, Bağırhan Yayınevi, Ankara.
- Kılıçgil, E. (2003). Ailelerin çocuklarını yaz futbol okullarına gönderme nedenleri, beklentileri ve sosyo-ekonomik durumları. *Spormetre Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 1(1), 11-16. https://doi.org/10.1501/Sporm_0000000001
- Kotan, C., Hergüner, G., Yaman, Ç. (2009). İlköğretim okullarında okuyan sporcu öğrencilerin spor yapmalarında okul ve aile faktörünün etkisi (Sakarya il örneği). *Beden Eğitimi Ve Spor Bilimleri Dergisi*, 3(1), 49-58.
- Maxwell, J. A. (2018). *Nitel araştırma tasarımı*, (Çev. Ç. E. Çevikbaş), Nobel Akademik Yayıncılık.
- Meral, S. (2010). *Ailelerin çocuklarını futbol okullarına gönderme sebeplerinin araştırılması* (Tez No.267551) [Yüksek Lisans Tezi, Marmara Üniversitesi]. Ulusal Tez Merkezi. <https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/tezDetay.jsp?id=iy8lhgf5MJnfljnE8c-xMg&no=wS32zqgJamFb2DmA3bltA>
- Mertens, D. M. (2014). *Research and evaluation in education and psychology: Integrating diversity with quantitative, qualitative, and mixed methods*. New york: Sage
- Ocak, Y., Keskin, V., Tortop, Y. & Gölünük, S. (2011). Çocuklarını yaz spor okullarına gönderen ailelerin sosyo-ekonomik durumları ve beklentileri. *Spor ve Performans Araştırmaları Dergisi*, 2(1), 13-22.
- Öntürk, Y., Karacabey, K., Özbar, N. (2019). Günümüzde spor denilince ilk akla neden futbol gelir? Sorusu üzerine bir araştırma. *Spormetre Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 17 (2), 1-12. <https://doi.org/10.33689/spormetre.533739>
- Özgülven, İ. E. (2004). *Görüşme ilke ve teknikleri*, Ankara: Pegem Yayınları.
- Özyürek, A., Özkan, İ., Begde, Z. & Yavuz, N. F. (2015). Okul öncesi dönemde beden eğitimi ve spor. *International Journal of Science Culture and Sport (IntJSCS)*, 3, 479-488.
- Öztürk, H., Akın, A. & Damar, D. (2016). Velilerin Çocuklarını Basketbol Okullarına Gönderme Sebeplerinde Etkili Olan Nedenlerin Tespiti. *CBÜ Beden Eğitimi Ve Spor Bilimleri Dergisi*, 11(1), 1-12.
- Patton, M. Q. (2014). *Nitel çalışma ve değerlendirme yöntemleri*, (M. Bütün ve S. B. Demir, Çev.), Ankara: Pegem Yayıncılık.
- Punch, K. F. (2005). *Introduction to social research: Quantitative and qualitative approaches*. London: Sage.
- Schader, R. M. (2001). *Perceptions of elite female athletes regarding success attributions and the role of parental influence on talent development*. University of Connecticut.
- Şahan H., Çınar V. *Kitle iletişim araçlarının spor kamuoyu üzerine etkisi*, Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, 2004, Sayı 12, 277.
- Talimciler, A. (2008). Futbol değil iş: Endüstriyel futbol. *İletişim kuram ve araştırma dergisi*, 26(2), 89-114.
- Wheeler, S. (2011). The significance of family culture for sports participation. *International Review for Sociology of Sport*, 47(2), 235- 252.
- Yıldız, E. & Çetin, Z. (2020). Takım sporları yapan çocukların sosyal beceri düzeylerinin çeşitli değişkenlere göre incelenmesi. *Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 40(3), 1137-1162. <https://doi.org/10.17152/gefad.806973>
- Yıldırım, A., Şimşek, H. (2011). *Sosyal bilimlerde nitel çalışma yöntemleri*, Ankara: Seçkin Yayınları.
- Yücel, C. G. (2007). *12-15 yaş grubundaki çocukların futbola yönelmesinde etkili olan sosyoekonomik faktörler* (Tez No.271694) [Yüksek Lisans Tezi, Marmara Üniversitesi]. Ulusal Tez Merkezi. <https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/tezDetay.jsp?id=jf5M6RrjI-YW9muSSWO5dA&no=ep6k7D9-Clb-ZVIyf9fSXg>
- Yüksel, M. (2019). Ailenin spora katılımı ile çocuklarının elit spora yönelmesi arasındaki ilişki. *Ordu Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Sosyal Bilimler Araştırmaları Dergisi*, 9(2), 319-326.
- Yılmaz, O. & Kartal, R. (2022). Tenis sporunda ailenin rolü ve önemi. *Gaziantep Üniversitesi Spor Bilimleri Dergisi*, 7(3), 277-286.